

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavlja:

celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnštvu prejemanj:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5 50—
na mesec 1 90—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izbija vsak dan sveder izvenšitv nedežje in pramika.

Inserati veljajo: peterskopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnštvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

Naredna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6 50—
na mesec 2 30—

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnštvu: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Preobrat?

Dunaj, 21. marca.

V parlamentu je vladalo danes razburjenje, kakor že dolgo ne. Pade kabinet? Razpust državne zbornice? Bankrot Bienenrothove politike? Enemu vprašanju je sledilo drugo — ko se je zvedelo, da je radikalnejša struja v nemškem Nationalverbandu za trenutek premagala udano politiko voditelja barona Chiarija. Ze jutraj se je živahno komentiralo dejstvo, da je »Nene Freie Presse«, ki je v zadnjem času brezpogojno hvalila kabinet in ministre po dolgem času zopet enkrat ostro napadla grofa Stürgkha ter po strani vsekala tudi celo vlado, češ, kako žalostno kontrastira mizerija avstrijskega šolstva z materinsko skrbjo, katere je deležen militarizem. Dopoldan se je zbral tudi Poljski klub, v katerem se je le po ostri debati posrečilo doseči sklep, zakaj Poljaki brezpogojno glasujejo za 76 milijonsko posojilo. V zbornici sami je bilo razpoloženje med češkimi poslanci jako razburljivo, ker jih odgovor naučnega ministra na interpelacijo glede lex Pereka nikakor ni zadovoljil. Napovedana seja nemškega Nationalverbanda je tako ostala skoraj popolnoma neopazena in tudi konferenca načelnikov vladnih strank, katero je sklical v popoldanskih urah baron Bienenroth je našla že radi tega manj pozornosti, ker so se v zadnjem času že opetovano vršili podobni konvertiliki.

Kakor bomba je priletela v to situacijo izjava nemško-nacionalnih voditeljev, češ, mi ne moremo glasovati za celih 76 milijonov, ker smatramo za enkrat le vojaške kredite (50 milijonov) za nujne, ter smo imenja, da se ostala vsota (26 milj.), katero rabi vlada za poplačevanje državnih dolgov votira običajnim parlamentarnim in ustavnim potom t. l. v rednem proračunu.

Ministrski predsednik je bil konsterniran. Politični pomen te eventualnosti mu je postal takoj jasen, in svest si je bil, da gre tukaj za prestiž cellega kabineta, katerega popolni poraz bi postal najširši politični javnosti očiten, ako ne doseže v zbornici niti onih uspehov, ki jih je sam označil kot minimum.

Z vsoto odločnosti je izjavil ministrski predsednik Nemcem, da mu ne preostaja drugega, kakor izvajati konsekvence, ako ga zapusti v kritičnem trenutku baš ona stranka, na kateri temelji ves njegov sistem.

Pod vtiskom te odločne izjave se je pojavila v nemškem Nationalverbandu hipna reakcija in sigurno lahko trdimo, da si bodo Nemci svoj sklep še enkrat dobro premislili, ter ga — reasumirali.

Z ozirom na znano dejstvo, da imajo baš Nemci največji interes vzdržati Bienenrotha in njegov sistem, je njih korak težko razumeti. Toda pozabiti ne smemo, (in to smo že parkrat poudarjali) da se stranke vedno bolj in bolj ozirajo na svoje volilce (parlament se skoraj nahaja v svojem 5. letu!) in na drugi strani je neoporečno dejstvo, da postaja dosežanje Bienenrothov sistem vedno bolj nevdržljiv; vsak, kdor količkar trezno sodi, mora uvideti, da je sanacija političnih razmer možna le na dva načina: ali z razpustom državnega zbora, (katerega se baš nemški nacionalci najbolj boje) ali pa s spremembo sistema oziroma reorganizacijo večine in reformacijo kabineta. Druga eventualnost se zdi tudi Nemcem manjše zlo, pripravljajo se namreč, če tudi ne radi, in ker hočejo obvarovati svoj parlamentarni prestiž ter se pred vsem izogniti možnosti, da slavi opozicija popolno zmago nad vlado in njimi s tem, da ona podre v svojih temeljih že dolgo omajani sistem, se vračajo k priljubljeni stari taktiki, ki so jo z velikim uspehom prakticirali že proti Körberju: zavzemajo polagoma sovražne pozicije proti kabinetu, ne da bi ga podirli, temveč ker se podira. Cel proces, ki se sedaj vrši, se da na kratko in prav dobro označiti z ono prispevko, ki govori o podganah zapuščajočih potapljačih se ladjo.

Zaeno pa zasledujejo Nemci še drugi namen. Vlada, kateri so dovolili denar, je za precej časa zopet nekako neodvisna od njihove milosti in baron Bienenroth bi, kakor se boje, prav lahko začel misliti na razne neprijetnosti, kakor sprememba sistema brez »potrebne« varstva nemških interesov ali pa tudi razpust zbornice. S svojim upiranjem si drokaj barona Bienenrotha trdnjeje v rokah, hočejo da ostane parlamentarni nož v njihovih rokah, to kar imenujejo »das Heft in der Hand haben«.

V koliko se jim ta taktika posreči, je vprašanje časa: morda par dni, morda pa tudi še nekoliko tednov.

Zaenkrat je dosegla vlada pri popoldanski konferenci načelnikov strank, da bo zbornica forsirala svoj predvelikonočni program. Danes hoče končati prvo branje rekrutnega

kontingenta in najsi tudi traja seja do rana, jutri in v četrtek naj se izvrši prvo branje proračunskega kontingenta, kateri se izroči v petek proračunskemu odseku, na kar bi sledilo prihodnji torek in sredo drugo branje.

Ti računi so za enkrat seveda napravljeni brez opozicije; ugledni češki politik, s katerim sem proti večeru govoril, mi je izjavil, da dvomi bode li ta načrt tako gladko izvršljiv, kakor upajo stranke večine.

Proti večeru se je sestala parlamentarna komisija Enotnega češkega kluba, ki bo natančno določila taktično postopanje ter event. tudi sklepa o predlogih, ki jih naj tozadevno poda »Slovanski Enoti«.

Položaj je kakor se pravi skrajno labilen, in vse govori za to, da se insolvenca kabineta, o kateri smo večer govorili bliža — bankrotu.

Je posebnost političnih situacij, — da imajo tendenco se spreminjati od ure do ure. Zato tudi predstojne vrste ne morejo biti kaj drugega, kakor momentna slika.

Plenarna seja.

V zbornici se nadaljuje debata o rekrutnem kontingentu, katero hočejo danes končati.

V naslednjem podajemo kratek pregled:

Nemški agrarec posl. Spiess se je pritoževal, ker dovoljuje vojaška uprava premalo olajšav poljedelcem in malim obrtnikom.

Soc. demokrat Winarsky je izjavil, da mu vzbuja rezultat budimpeštanske delegacijskega zasedanja veliko skrb. Mornariški komandant je razvil program, ki bo zahteval več nego tisoč milijonov kron. Razventega pa zahteva še armada ogromne svote. Najvišji cilj nemških nacionalcev, ki so kričali: »Heil Hohenzollern«, je, da jih monarh pri delegacijskem dnevu po ramah potrepa ter jim reče: Le tako naprej! Tudi za krščanske socialiste je delegacijski dnevi višek njihove častihlepnosti. Nato je omenjal, kako grdo ravna jo z vojniki, ter izjavil, da bo njegova stranka glasovala zoper rekrutno predlogo.

Po poslanec Gostinčarju je govoril poslanec Šilingar, ki se je zavzemal za razorožitev in svetovni mir.

Poslanec pl. Guggenberger, krščanski socialist, je izrazil svoje zadovoljstvo, da se hoče uvesti dveletno vojaško službo. Nato je po polemiziral s poslancom Šilingarjem,

ki vam je izkazal toliko dobrot, hočete tožiti? Vi ste pa čeden ptič! Koliko let ste pa bili že zaprti? Ali boste sami po krivem pričali, ali ste krivoprišežnike že kar s seboj pripeljali? Le na to pazite, da ne pojete zopet v Gradiško zaradi krivega pričevanja.

»Zame se nikar nič ne bojte, gospod dekan,« je ponižno, a odločno rekel Krmežljavček. »Četudi sem revež, kristjan sem vendar in morda boljši kristjan, kakor župnik Štebalar.«

»Zdaj ste se pa izdali,« je zaklical dekan ves v ognju. »Zdaj se je pa pokazalo, da ste liberalce. Zdaj vas pa imam. Zdaj ste pa že opravili. Na liberalce nič ne damo, naj liberalce reče kar hoče, vse je laž. Kar spravite se od tod. Za služabnike satanove ni prostora v hiši poštenja in molitve. Še sodniji vas bom naznanil, če hitro ne izginete!«

In s krepko roko je dekan potisnil Krmežljavčka čez prag in za njim zaloputnil vrata. Boltežar Krmežljavček je stal na hodniku in zdelo se mu je, da je ves vrtoglavl in ni mogel pojmiti, ali se mu blede, ali je res vse to doživel in vse to slišal. Ko pa je prišel do zavesti in jasnosti, je vrgel velik pljunek pred vrata in je odšel in sram ga je bilo, kakšni ljudje se še imenujejo kristjane. Tisti večer se je prvič po rojstvu malega

ječm, ki se je zavzemal za razorožitev.

Rusin dr. Petricki je rekel, da bodočnost monarhije ni odvisna od števila bajonetov. Monarhija mora biti zavetje vseh narodov, ki prebivajo v njej. Na podlagi narodnostne avtonomije se mora izpremeniti v zvezo resnično svobodnih narodov. Omenjal je na to različne zahteve Rusinov in končno izjavil, da Rusini niso sovražniki države, vendar pa morajo izvajati izpremembo teh razmer.

Na predlog poslanca Gruberja so sklenili konec debate. Za generalnega pro-governika je bil izvoljen poslanec Schachinger, za generalnega kontra-governika pa poslanec Biankini.

Poslanec Schachinger se je posebno zavzemal za »Kriegerkorps«.

Poslanec Biankini se je zavzemal za to, naj se dovoli absolventom navtiških šol v Južni Dalmaciji pravico do enoletnega prostovoljstva pri vojni mornarici. Zavzemal se je tudi za to, naj v novem brambnem zakonu vpoštevajo tudi mornarje, in pozdravljal idejo omejitve oboroževanja.

Nato je bila rekrutna predloga odkazana brambnemu odseku. Nadaljevala se je debata o nujnem predlogu poslancev Sokola in Baxe o narodnih razmerah na Češkem. Govoril je poslanec Sokol, na kar je bila seja prekinjena.

Vložilo se je več interpelacij. Prihodnja seja se vrši jutri s sledečim dnevnim redom: 1. Prvo branje proračunskega odseka. 2. Italijanska pravna fakulteta. 3. Agnosiranje državnoborskih volitev.

Interpelacije in predlogi drž. poslanca Iv. Hribarja v državnem zboru.

Državni poslanec Ivan Hribar je stavil v državnem zboru sledeče interpelacije in predloge:

Interpelacija glede primerne izpremembe zakona z dne 20. marca 1869, drž. zak. št. 67.

Pri zadnjem ljudskem štetju so se z ozirom na rubriko »občevalni jezik« dogodile take napake, nerednosti in nasilstva, da je evidentno, da to štetje ne more podati prave slike gle-

de moči avstrijskih narodov. Za to bi se moglo navesti mnogo dokazov, vendar pa naj zadošča, navesti le en eklatanten slučaj.

29. januarja t. l. je bil v Špitalu ob Dravi v hotelu »Salzburg« pogovor, ki se je tikel, kakor pravijo v ta namen izdani letaki, »stališča zoper slovensko nesramnost in nje izrodke povodom ljudskega štetja v nemškem kraju Špital ob Dravi«.

Pri tem pogovoru so sprejeli resolucijo, v kateri se prebivalstvo Špitala nesramno poziva k bojkotu zoper one tri uradnike južne železnice, ki so navedli slovenščino kot svoj občevalni jezik. O debati, ki se je vršila pri tem pogovoru, daje pojasnila 31. številka »Grazer Tagblatt«. Zupan Špitala ob Dravi in deželni poslanec Jožef Pichler je v daljšem govoru obrazložil dejansko stanje in sporočil, da bi v ondodnih tovarnah za papir priznalo čez 200 delavcev in delavk slovensko narodnost, če bi se dopuščala taka predrznost.

To priznanje pove z brezmejnimi cinizmom, kako nepravilno so postopali avstrijski Nemci — žalibože, večinoma podpirani od državnih oblasti — povodom ljudskega štetja proti slovenskemu prebivalstvu. Dokazuje pa to tudi najeklatantnejše, da se ne more smatrati statističnih podatkov o narodnostnih razmerah Avstrije, kakor so jih dognali z na ta način izvedenim ljudskim štetjem, za resnične. In vendar se prireja ljudska štetja v ta namen, da podajo neoporečen statističen material, ki more služiti tudi kot podlaga za znanstvena raziskovanja.

Letošnji dogodki pri ljudskem štetju so nepobito dokazali, da se morajo bodoča ljudska štetja, kar se tiče ugotovljenja avstrijskih narodnostnih odnošajev, popolnoma drugače vršiti, sicer se izpostavi zasmeh inomestva in očitjanju, da se hoče hote izogniti resničnemu ugotovljenju narodnostnih odnošajev.

Dolžnost vlade je torej, predložiti že zdaj državni zbornici predlog na tako izpremembo zakona z dne 20. marca 1869, drž. zak. št. 67, da se pri bodočem ljudskem štetju postavi na mesto občevalnega jezika materinski jezik ali narodnost in da se bodo izdale ostre naredbe zoper vsako kršitev te rubrike.

Podpisani vprašajo torej njegovo eksoleenco notranjega ministra:

Ali hoče njegova ekscelencija v najkrajšem času predlagati primerne izpremembe zakona z dne 20. marca 1869 z dne 20. marca 1869, drž.

magal mi je izvršno. Tako bo vse dobro, saj kazni, ki mi je prisojena, je pravzaprav nagrada.

Natočil si je kozarec najboljšega konjaka in njegovo zadovoljno emakanje je pričelo, da se mu je vrlo prilagelo. Potem je poklical mežnarja, edinega človeka v župniji, ki se svojega župnika ni bal, ker je o njem več vedel, kakor vsi drugi in ga obvestil, da bo v nedeljo zopet sam maševal in ne več kaplan iz sosedsne fare, ki ga je med »boleznijo« nadomestoval in katerega je Matevž Štebalar v svojem srečanju sumnil, da ga je pri ordinarijatu očnil.

»Ta zlodej je gotovo zato toliko časa presedel v spovednici, da bi več mojih tajnosti izsledil,« je ugrizal Matevž Štebalar. »Kdo drugi je mogel vse to izvedeti, celo podparagraf na spozabljenja in tako natančno sporočiti ordinarijatu? No, hvala bogu, spovedna tajnost je res nekaj izbornega. Kaj pomagajo ovadbe, ko pa fant ne sme povedati, da je vse to v spovednici izvedel in ko so ženske vse preklicale. E, dobro je šlo, dosti bolje, kakor sem mislil. Ampak dekanu moram biti res hvaležen. Prav z bratovsko ljubeznijo mi je šel na roko in da me ni dobil Herodež v kremplje, je tudi njegova zasluga.

(Dolje prihodnja)

LISTEK.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka.

Saljiva povest; spisal L. Šepetavec.

(Dalje.)

»Črno na belem je tu s protokola dokazano, da je župnik nedolžen,« je s povzdignjenim glasom pripovedoval dekan. »Vse zaslišane ženske so priznale, da se godi župniku krivica in so vse preklicale, kar so v zmoti, pod pritiskom svojih mož in očetov, a proti svojemu boljšemu prepričanju pripoznale.«

Zupan in občinski svetovalci so se spogledali, a rekli niso ničesar. Dobili so vsak svoj polič vina in naročila, da o izidu dekanove preiskave obvesti prebivalstvo Mračnega sela z dostavkom, da pride vsak v kriminal, kdor bi o župniku še kaj slabega govoril ali ga celo primerjal takim nespodobnim živalim, kakor so kozli in petelinji in opice.

Mračno selo je še tisto uro razvedelo, da je župnik Matevž Štebalar tako svet, čist in kreposten, da pojde gorak v nebesa. Ta in oni je sicer še vedno dvomil, da bi bila to resnica,

in je rentail, zakaj ne zasliši dekan tudi priči, a v obče je zmagovalo mnenje, katero je ključar Motovilec trdovratno razsiral in zagovarjal, da je za vsako kristjansko žensko samo čast in odlikovanje, če se njen dušni pastir, kadar ga skušnjave premagajo, do nje poniža.

»Ta scagani Boltežar« je bil edini, ki ga izid dekanove preiskave nikakor ni zadovoljil. Po dolgem uganjanju je šel v farovž in je zahteval, naj dekan tudi njega zasliši in zapiše njegovo izpoved na protokol.

»Protokol je že sklenjen,« je dejal dekan osorno in nevoljno, in poznajo, tudi že. Kaj se bom ponoči domu vozil? Tu imate deset goldinarjev in pojdite z bogom!«

»Zahvalim za denar,« je odgovoril Krmežljavček, pa se desetaka ni dotaknil. »Jaz bi bil raje zaslišan.«

»Oh, kako ste sitni,« se je hudoval tehant. »Saj sem že tako dosti slišal o vas in nič dobrega. Prav sumljiv in zloben človek ste. No, tn imate še deset goldinarjev!«

»Zahvalim za dobroto,« je zopet rekel Krmežljavček, »a jaz nisem prišel prosit, ampak tožit. Pravica mora na dan!«

Srečo je dekan pogledal Krmežljavčka v oči, a »ta scagani Boltežar« ni povesil pogleda.

»A — tožit ste prišli?« je zarohnel dekan. »Svojega dušnega pastir-

mak. št. 67, v navedenem smislu državna zbornica.

Predlog poslanca Ivana Hribarja glede uvoza živine iz Srbije.

15. decembra 1910 so zborovali v Ljubljani gostilničarji iz Kranjske in sosednih dežel. Med drugimi zadevami, o katerih so se pri tej priliki posvetovali, je bilo tudi vprašanje sedanje draginje mesa, in gostilničarji so soglasno priznali, da je v prvi vrsti preprečevanje uvoza živine iz Srbije je vzrok tej draginji.

Zoper to, da bi bile meje za uvoz srbske živine zaprte, je velika večina avstrijskega prebivalstva že opetovano in na vse mogoče načine manifestirala in zahtevalo odstopa zoper draginjo; toda vlada je ostala za vse te klice gluha in slepa za vse posledice, ki izvirajo iz splošne draginje. Sicer se je v poslednjem času dovolilo uvoziti nekaj argentinskega mesa, toda to pomenja toliko, kakor kapljica za izsušeno zemljo.

Do tega prepričanja so prišli tudi gostilničarji na imenovanem zborovanju in so se — pridružujoč se izjavam ljudske mase — izrekli, naj vlada sliši milijone klicev po odpravi in napravi potrebne korake, da bo uvoz iz Srbije in sosednjih držav v toliko prost, v kolikor ne zadošča domača živina potrebščinam prebivalstva, da se s tem sedanji neznosni draginji faktično odpravi.

Podpisani se pridružujemo resoluciji drugega splošnega shoda gostilničarjev v Ljubljani dne 15. decembra 1910 in stavimo predlog:

»C. kr. vlada se nujno poziva, naj odpre državne meje za uvoz živine iz balkanskih držav.«

V formalnem oziru stavimo predlog, naj se ta zadeva odstopi draginjskemu odseku, da se o njej posvetuje in poroča.

Predlog posl. Ivana Hribarja in tovarišev glede zarubitve gostilniških koncesij in njih prisilnega oddajanja v najem.

Na drugem splošnem gostilničarskem shodu v Ljubljani dne 15. decembra 1910, na katerem so bili zbrani gostilničarji s Kranjske in sosednjih dežel, se je opozarjalo, kako nepravilno je določilo, tikajoče se zarubitve gostilniških koncesij in njih prisilnega oddajanja v najem, in kako pogubno je to določilo za gostilniško obrt.

Dogaja se namreč jako pogosto, da upnik med izvrševanjem obrti koncesijo zarubi in odvzame s tem obrtujočemu gostilničarju edino sredstvo, s katerim preživlja sebe in svojo večinsko družino.

V oziru na te okoliščine pridružujejo se podpisani naziranjem, ki so se na drugem splošnem gostilničarskem shodu v Ljubljani soglasno izrekli, in stavljajo predlog:

»C. kr. vlada se pozivlja, naj predloži državnemu zboru zakonsko novelo, s katero se onemogoči zarubitev gostilniških koncesij in njih prisilna oddaja v najem.«

V formalnem oziru predlagamo, da se odstopi ta zadeva obrtnemu odseku, ki naj se o tem posvetuje in poroča.

Politična kronika.

Včerajšnja konferenca klubovih načelnikov se je bavila z delavnim programom prihodnjih dni, da se o pravnem času absolvirajo proračunski provizorij in rekrutni kontingent. Ministrski predsednik je predlagal, naj se debata o rekrutnem kontingentu še včeraj konča, na to naj se do četrtke absolvirajo prvo branje proračunskega provizorija, v petek naj se provizorij reši v odseku, na kar bi bil provizorij v torek, eventualno v sredo rešen. Takoj na to bi državna zbornica lahko rešila rekrutni zakon, katerega bi potem gosposka zbornica lahko rešila do 9. aprila. S tem bi bila dana zakonita podlaga za nabore, ki se imajo začeti z 19. aprilom.

Posl. Malfatti in Conci sta protestirala proti zastopavljanju laške fakultetne predloge.

Posl. dr. Fiedler, dr. Kramar in dr. Šusteršič so izjavili, da ni »Slovanska Enota« prevzela nikakih obveznosti, da se reši laška fakultetna predloga še pred veliko nočjo.

Posl. dr. Sylvester, Chiarini in Gessmann so se zavzemali za vladni program.

Posl. Pernersterfer in Adler sta protestirala proti temu, da predsednik vedno grozi z razpustom zbornice. Socialni demokrati se teh groženj ne boje, ker so vedno pripravljeni na nove volitve.

Baron Bienenroth se je izgovarjal, češ, da noče groziti. Vendar je pa obvezan, da zbornici pove, kakšno stališče bo zavzemala vlada napram že danes aktualnemu vprašanju o ex - lex - stanju.

Končno je predsednik Pattai predlagal, naj se sprejme predlog ministrskega predsednika.

O časovnem avanzmanu je bila včeraj pri ministrskem predstojniku baronu Bienenrothu seja. Na povabilo ministrskega predsednika so se seje udeležili poslanci Prochazka, d'Elvert, Stölzel, Mayer, Čech, dr. German in pl. Stransky. Navzoča sta bila tudi notranji minister in finančni minister. Vlada se je izrekla za to, naj se uvede časovni avanzman v višje plačilne razrede namesto avanzmana v višje činovne razrede. To seveda popolnoma nasprotuje program, na katerem skuša državno uradništvo ustvariti časovni avanzman. Državno uradništvo zahteva, da mora vsak uradnik po preteku gotovih službenih let priti v višji činovni razred; vlada pa hoče le nekoliko izpopolniti že zdaj obstoječe načelo, po katerem avanzirajo uradniki v činovnem razredu, katerega so dosegli, z ozirom na plačo in sicer po preteku gotove dobe. Tudi druge zahteve uradništva hoče vlada precej omejiti. V današnji seji se bo pododsek posvetoval o tej izjavi vlade in storil tozadevne sklepe.

V ogrskem državnem zboru je prosil predsednik pl. Berzeviczy za dovoljenje, da sme v imenu zbornice brzojavno pozdraviti predsednika italijanske zbornice ter čestiti povodom jubileja petdesetletnice združenja italijanskega kraljevstva.

Klerikalnemu poslancu Smrečanu yju to seveda ni bilo prav in se je izjavil proti temu pozdravu, ker je zedinjenje italijanskega kraljevstva pomenjalo konec cerkvene države.

Predsednikov predlog je bil seveda z veliko večino sprejet. Finančni minister pl. Lukacs je predložil poročilo o izpremembi nekaterih postavk v državnem proračunu za l. 1911.

Trgovinski minister Hieronymi je predložil zakonski načrt o varstvu izumov, patentov in blagovnih vzorcev, nadalje par predlog o vicinalnih železnicah.

Na to se je nadaljevala generalna debata o proračunu.

Rumunski posl. Vejdja je izjavil, da narodnostne stranke odklanjajo proračun, ker ne zaupajo vladi.

Ko je govoril član delavne stranke, posl. Baros, so poslanci leveje demonstrativno zapustili sejnico, ker je bil Baros za časa Fejervaryjevega ministristva nadzupan.

Krščanski socialist pos. Gieswein se je zavzemal za razoroženje.

Pristaš agrarne stranke poslanec Achim je izjavil, da bo njegova stranka toliko časa glasovala zoper proračun, dokler ne bo uvedena splošna volilna pravica.

Na to je bila seja prekinjena.

Hrvaški ban se je včeraj odpeljal v Budimpešto, da se tam informira o stanju proračunske debata. Potem bi eventualno hrvatsko delegacijo sklical še pred 26. t. m. v Budimpešto. V zagrebških političnih krogih so pa mnenja, da je to banovo potovanje v zvezi z njegovim omajanim stališčem. — Včeraj so bile komitatne volitve za zagrebški komitat. Skoraj v vseh okrajih so zmagali kandidati koalicije in dr. Starčevićeve stranke, seljačka stranka je zmagala le v enem okraju.

Rusija mobilizira »za poskušnjo« v okraju Semrečje. Mobilizirala je tudi tri kavkaské armadne kore. Mobilizacija je v polnem teku. Vojaštvo se koncentrirajo v Čarkentu. Tudi iz Taškenta so odpoklicali nekaj vojaštv. Iz raportov poveljnikov je razvidno, da se vse mobilizirano vojaštvo dobro počuti in da težavne krajevne razmere ne ovirajo pohoda. Mobilizirati nameravajo tudi južno ruske armadne kore. — Iz Petrograda poročajo, da tam niso ničesar ne vedo, da bi bil ruski poslanik v Pekingu umorjen. Iz Chabina pa poročajo, da sam poslanik to vest brzojavno demantuje.

Na Portugalskem so se zopet pojavili nemiri. Poskus, aranžirati v Lisabonu splošen štrajk, se je izjalovil in sicer pred vsem zaradi tega, ker niso hoteli štrajkati uslužbenci cestne železnice. Ko štrajkujoči niso mogli ovirati prometa cestne železnice, tedaj so napravili barikade. Na glavnih cestah se je nabralo vsled tega veliko število vozov, ki niso mogli naprej. Štrajkujoči so vozove obkolili ter grozili ljudem, ki so bili v vozovih. Nekdo je ustrelil v neki voz ter lahko ranil nekega posezajrja. Tedaj je pa prišla kavalarija, ki je množico razpršila. Aranžerje štrajka so zaprli. — V Lamezu so hoteli zaneti upor v 9. pešpolku, kar se je pa ponesrečilo. Zaprli so več oseb, med temi tudi majorja Viera Castro.

Najboljši odgovor na škofovo »pastirsko« pismo — pridobite vsak vsaj enega naročnika na »Slov. Narod«.

Štajersko.

O varnostnih razmerah v Celju se bodo morali zopet odločno govoriti na merodajnem mestu. Urednik g. Watzlawek, katerega je v nedeljo zvečer zavratno napadel večni filozof Bechine, nam sstrjuje, da je bil ob času napada prav blizu policaj, pa ni prišel blizu, tako da se je na njegove klice nabralo na lice mesta preje vse polno drugega občinstva, ko je došla policija, dasi je do stražnice komaj dobrih 50 korakov. O postopanju celjske policije napram Slovincem se nam je sporečilo še drug slučaj: V ponedeljek je ob 2. uri popoldne napadla cela truma nemških frkolinov iz ljudske šole gimnazijca Kislingerja iz drugega razreda. K sreči je prišel blizu profesor J. in vprašal, kdo je ti, ki je izmed tolpe malih nemških pobalinov najhujše razsajal. Ko se mu je reklo, da neki Turin, je ta začel vpiti: Wirt Gauner, du wirst mich dem windischen Professor anzeigen! Tako se uči v nemških ljudskih šolah celjskih učence — nemške olike. Profesor J. je na to šel na policijski urad in celo reč naznanil. Tam pa se niso zanimali v prvi vrsti za imena napadalec, temveč za ime napadnega in je neki polip tudi profesorju očital, da se vrše ravno taki pretepi pri slovenski ljudski šoli. Na to se mu je seveda energično pojasnilo, da ima biti pred šolami ob koncu ali začetku ponka policaj. Pripomniti moramo seveda, da so napadalec vedno nemški pobalini tu in povsod. — Kuriozno je, da bi radi celjski Nemci dosegli za gori omenjenega Bechineta profesorsko mesto na celjski višji državni gimnaziji, in sicer bi naj podučeval Bechine, če bi odšel g. prof. Puhač v pokoj — slovenščino! Graška univerza je lahko ponosna na tega dolgoletnega filozofa, ki ponosi maskiran napada celjski magistratni kliki neprijetne ljudi. Ako celjski nemškutarji mislijo, da bodo s takimi sredstvi ubili vedno naraščajočo opozicijo v lastnem taboru, se kajpada motijo. Taki napadi so listu »Südsteirische Volksstimme« najzdatnejša reklama. Naj bi se za list prav živo zanimali tudi Slovinci na Štajerskem in Kranjskem!

Zakaj je Bechine napadel urednika Watzlaweka? Pred dobrim tednom je poročala »Südsteirische Volksstimme« dodatno k poročilu »Slovenskega Naroda« o mahinacijah glede rezultatov ljudskega štetja na celjskem okrajnem glavarstvu, da si je Donner vzel za »pomočnik« pri predelavi materiala o ljudskem štetju dr. Ballogha, Bechineta in nekega Chröna, ki je kakor Bechine večen študent. Na to je okrajni glavar Müller ukrenil, da je moral Bechine oditi in je izgubil zaslužek. Z napadom na urednika Watzlaweka se je skušal sedaj najbrže maščevati.

Druga »junasta« V. Bechineta. Iz Celja nam poročajo: Kakor je »Slovenski Narod« že včeraj omenil v brzojavki o zavratnem napadu na urednika »Südsteir. Volksstimme« R. Watzlaweka, se je svoječasno spravljalo tega »filozofa« Bechineta tudi v zvezo s septemberskimi dogodki. Lani je skušal napasti na Graški cesti urednika V. Spindlerja; namen se mu je ponesrečil, ker je dobil gospod Spindler pravočasno pomoč. Istotako je zasledoval neko črno mazan knjigovodjo »Združene Zveze« in nekega učitelja; tudi takrat mu ni uspelo. Značilno je, da je ta »filozof« zaupnik nemškega političnega društva in famoznega šefa celjske policije dr. Ambrožiča. To kažejo znani dogodki glede ljudskega štetja, volilna kampanja pri občinskih volitvah v okolici itd. Navadno se take, za občo varnost nevarne individue ali de ne v zapor ali pa pošlje z odgonom v domačo občino. Bechine bi torej moral v blaženo Madžarijo. Celjski Nemci so lahko ponosni na to, da se brani na tako rokavniški način njihovo »kulturo in politiko«.

Iz Središča. V nedeljo je imela naša Ciril-Metodova podružnica v Zidaričevi gostilni občni zbor, ki se ga je udeležilo nad 200 ljudi. Po krasnem obdobjem poročilo je bil izvoljen stari odbor s predsednikom gospodom Jak. Zadravcem na čelu. Potovalni učitelj Ciril-Metodove družbe Ivan Prekoršek je imel poljudno predavanje o razvoju naše šolske družbe in ciljih naše narodne obrambe. Po zborovanju se je vršila tombola z lepimi dobroti.

Za obrambni sklad Ciril-Metodove družbe se je zavezala prispevati trška občina Središče en kamen. Središče je prva slovenska občina na Spodnjem Štajerju, ki je stopila med narodne brambovce Ciril-Metodove družbe.

Zile si je prezel na obeh rokah 33letni trgovski pomočnik Adolf Kušnik v Meži ob Dravi in sicer na podstrešju. Bil je od 28. februarja brez službe. Našli so ga nezvestnega, vsega v krvi, in so ga spravili še živega v slovenjsko bolnišnico.

Zaradi pome večerje se je skregal hlapec Pavlič pri kmetu Škrabarju

na Lavi z deklama Jezernik in Salabar. Prvo je z lopatico za ogelje tako pretepel, da se je držal odlomil. Svojo jezo bo zagovarjal pred celjskim sodiščem.

Poneverjenja občinskega tajnika. Občinski tajnik Franc Krušič iz Sent Ilja pri Slovenjgradcu je dobil od več gostilničarjev v Mislinji denar za licenco. Tega pa ni odrajal občini, temveč porabil za se.

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru vabi na izvanredni občni zbor, ki se vrši v četrtek, dne 23. t. m. ob pol 9. zvečer v restavraciji »Narodnega doma«. — Dnevni red: Dopolnilna volitev odbora in slučajnosti. Člani podružnice se prosijo, da se ga v velikem številu udeležijo.

Slovensko gledališče v Mariboru. V soboto, 23. sušca, se vprizori zadnjikrat v letošnji sezoni: »V znamenju križa«, kot popoldanska predstava. — Kdor še ni videl te res krasne igre, naj gre si jo ogledat. To je obenem zadnja predstava v letošnji sezoni. O vzkrokih, da se letos mora sezona tako zgodaj zaključiti, bomo poročali pozneje. Prosimo pa slavno občinstvo, da pomore društvu, ki se nahaja vsled nepričakovanih ovir v velikih stiskah, z obilnim posetom te zadnje predstave vsaj deloma iz zadrege, to tembolj, ker je zadnja prireditve letošnjega leta v veliki dvorani. Začetek točno ob pol 4. popoldan omogoča zunajnim obiskovalcem povratek že z večernimi vlaki.

Koroško.

Gozdni požar. V bližini Zibelj je pred zadnjim velikim snegom izbruhnil gozdni požar, ki je grozil uničiti vse gozdove daleč naokrog. Z nadloveskim naporom so se trudili ljudje pogasiti ogenj, ki se je vedno bolj razširjal, toda kazalo je, da bo ves trud zaman. Dva dni in dve noči so gasili in sekali drevesa, da meje ognja, vendar pa ni bilo upanja, da bi ga bili omejili, zlasti ker je začel še pihati močan veter. Tedaj pa je začelo snežiti in sneg je pomagal gasilec, da so obvladali ogenj.

Zaradi neozdravljive bolezni. V Ljubcuah se je obesil pred dnevi tovarniški delavec Ilja Berger. Ze delj časa je bolehal na neozdravljivi bolezni. V zadnjem času pa je bil brez zaslužka. To ga je tako potrl, da se je obesil.

Primorsko.

Osebnost. Policijski poročnik Ivan Putrih v Gorici je avanziral za nadporočnika in nadzornika v X. čin. razredu.

Ošpice. V občini Sedlo v Kobariškem kotu razsajajo med otroci do 16. leta ošpice. Vsled tega so v Sedlu zaprli šolo. Bolezen se je razširila iz Podbele in se preselila od tam v Sedlo, Homec in Stanovišče.

Roparski napad. V ponedeljek zvečer je napadel natakarka K o k e l i n a v Trstu v ulici Crosada neki neznanec, ga udaril po glavi ter ga na ta način omamil, nato mu je pa preiskal žepa. Napadalec so prijeli in se piše Ivan Karson iz Trsta.

Otok utonil. V soboto, ko je popravil v Doberdobi na svojem vrtu g. Peric nek kanal, se je priplazila k bližnji obzidani globoki jami, polni umazane vode, 2letna hčerka Lavrica in na sedaj še nepojasn način padla v vodo in utonila. — Peric tega še opazil ni in je svoje delo nadaljeval. Čez nekaj časa pa se je ozrl in zagledal v vodi krlice. Misli je, da je je kdo tja noter vrgel in je hotel potegniti ven. Lahko si je misliti, kako se je prestrašil, ko je potegnil s krilcem iz vode svojo lastno hčerko mrtvo.

Pazite na otroke! V nedeljo zvečer bi se bila v Noveli pri Temuici kmalu zgodila nesreča. Mal otrok posestnika Antona Antončiča je prišel ognju preblizu, tako da se mu je vnela obleka. Na otrokovo vpitje so prihiteli domači in na njem pogasili ogenj. Otrok je dobil sicer hude opekline, vendar je upati, da ne bo najhujšega.

Dolgoprstneža. V noči na ponedeljek sta ukradla dva dolgoprstneža v kavarni »Cesareo« v ulici Cavana pomorščaku Konstanu Stefanoviču uro in denarnico. Tatova so dobili in sta 21letni prodajalec rib Viljem Gandolfo in 24letni težak Hermenigild Franchin i. Oba sta seveda dejanje tajila.

Redar napaden. Pod turnom je napadel tam stoječega redarja neki neznan človek in mu hotel vzeti sabljo in revolver. Redar se je branil s sabljo. Napadalec je nato pobegnil, pa je bil najbrže nekoliko ranjen.

Iz učiteljske službe. Za ravnatelja sta bila imenovana okrajni šolski nadzornik Peter Radič, nadučitelj na splošni ljudski šoli v Sv. Petru v Dalmaciji, in Fran Bradič na splošni deški ljudski šoli v Splitu.

Otok in revolver. O 14letnih dečkih bi mislil človek, da so še toli-

ko razsodni, da vedo, da revolverji niso igrača. Vendar pa čujemo skoro vsak dan o kakki nesreči, ki se je zgodila vsled igranja z orožjem. 14letni Gustav Whirheim na Reki se je igral z revolverjem Browning. Naenkrat se mu sproži revolver in strel mu gre v trebuh, kjer mu kroga obtiči. Umirajočega so prenesli v bolnišnico.

Ogenj v šoli. Na Ljublinju pri Tolminu bi se bila pripetila kmalu velika nesreča. Začelo je greti v podstrešju šole. Nepredvidni zidarji so vzdali tram pregloboko v dimnik. Tram se je vnel in začel tleti. Od tramu pa se je ogenj razširil na druge gorljive dele, vendar pa ni mogel izbruhniti z vsilo silo, ker ni imel dosti zraka. Nekateri ljudje so videli že ob 11. dopoldne, da se je valil dim izpod strešnih opek, vendar pa niso mislili, da gori. Še-le ob 4. popoldne so začeli sumiti nevarnost. Šli so v podstrežje, skozi vrata pa zaradi močnega dima niso mogli, zato so se podali hitro na streho in jo odkrili, da so mogli začeti gasiti. Ko so streho odkrili, je vzplapolal ogenj z vsilo silo, vendar pa so vrli močje pogasili ogenj tekom 2 ur. Na lice mesta so prišli tudi tolminski gasilci.

Gorska železnica. 233 milijonov kron bodo stale lokalne železnice in 70 je takih železniških črt. Goriška pa bo participirala na tem samo z eno progo, s progo Gorica - Cervinjan, ki bo stala 8 milijonov kron. Zaman pa iščemo med proračunom kako postavko za prepotrebno gorsko železnico s Sv. Lucije do Kobariada in do kranjske meje, seveda ravno tako malo je na kranjski strani govora o železniški črti Vrhnika-Idrija. Ne ugovarjamo potrebi proge Gorica - Cervinjan, toda neprimerno večja je potreba te proge in tudi iz državno - gospodarskih in taktičnih ozirov veliko bolj nujna. Tudi tu se je pokazalo, kakšen veter veje pri vladi proti Slovincem, da zapostavlja celo svoje lastne interese, kjer more oškodovati slovenske dežele.

Stavka pomorščakov. Kakor smo že poročali so pomorščaki in kurjači na ladjah tržaških paroplovnih družb zapustili ladje. Lastniki ladij so imeli nato posvetovanje, na katerem so precizirali svoje stališče proti pomorščakom. Gibanje pomorščakov in kurjačev označujejo kot kršenje discipline in je hočejo z vsemi sredstvi udušiti. Predvčeršnjim zvečer pa so imeli stavkujoči shod, na katerem so sklenili, vztrajati in počakati pred vsem na odgovor lastnikov. »Avstrijski Lloyd« se trudi, da bi dobil za svoje ladje drugo moštvo, ker mnogo parnikov ne more zapustiti tržaškega pristanišča. Tako ni mogel odpluti parnik »Thebe« v Benetke in parnik »Gorizia« na Reko. Negotovo je še, ali bo mogel odpluti parnik »Graf Wurmbrand« s pošto v Dalmacijo. Ravnateljstvo paroplovne družbe »Dalmacija« je svetovalo pomorščakom svojih ladij, ki so hoteli iz solidarnosti s pomorščaki »Avstrijskega Lloyd« in »Avstro-Amerikanec« zapustiti ladje, naj tega ne store, ker bi v tem slučaju paroplovna družba ustavila za nedoloben čas vsak promet. Poštni parnik »Trieste« je vsled tega popolnoma pravilno odplul v Dalmacijo. Včeraj ni mogel odpluti parnik »Graf Wurmbrand«, nadalje so ostali v pristanišču še naslednji parniki: »Brazen«, ki je bil namenjen v Carigrad, »Filippo Artelli«, »Giuliac«, ki bi moral odpluti v Filadelfijo. Parnika »Split« in »Dalmatia« sta odplujala brez pomorščakov in kurjačev, ker so prevzeli delo strojniki.

Dnevne vesti.

— Slovenski klerikalec in italijanska fakulteta. V današnji konferenci načelnikov parlam. strank se je razpravljalo tudi o italijanski fakulteti, ozirom o potrebi fakultetno vprašanje kolikor hitro mogoče spraviti pod streho. Dr. Šusteršič je v imenu svojega kuba proglasil, da smatrajo slovenski klerikalec to vprašanje kot strogo kulturno in so radi tega ne protivijo, da se reši takoj po Veliki noči. Ta izjava voditelja slovenskih klerikalcev je tudi slovenske načelnike precej presenetila. Znano je, da so ravno dr. Šusteršič in njegovi presoiali to vprašanje, ko se je nahajalo v najbolj kritičnem stadiju kot goli politicum in ravno baš radi tega naziranja so tirali celo slovensko opozicijo v ono brezuspešno in neveselo obstrukcijo, na katero se še danes prav neradi spominjamo. Soc. dem. voditelj dr. Adler ni pozabil opozoriti dr. Šusteršiča, da ga njegova izjava danes naravnost preseneča in da mu mora poklicati v spomin one čase, ko je baš dr. Šusteršič z vehemenco odklanjal nazor, da bi bilo italijansko fakultetno vprašanje kulturna zadeva. Skodoželjno so se muzali načelniki nad poukom dr. Adlerja in dr. Šusteršičeve zadrege...

— Ljubljanske občinske volitve. Deželna vlada je oficijalno razgla-

la, da se bodo vršile občinske volitve v nedeljo, dne 23. aprila in da je treba volilne predloge z imeni kandidatov in njih namestnikov vložiti najkasneje do 8. aprila ob 12. opoldne pri deželni vladi. Določeni je 19 volilnih komisij in sicer 3 komisije za volilke in 16 komisij za volilce. Ženske bodo vse volile v liceju, moški pa so razdeljeni po abecedi. Volilci, katerih imena se začnejo z A ali B bodo volili v »Iliriji«, volilci s C, Č in D na I. drž. gimnaziji, volilci s E, F, G na II. drž. gimnaziji; volilci s H, I, J do volilca 3. razreda št. 2700 v Rokodelskem domu, ostali volilci in vsi dodatno vpisani s črko J in volilci s črko K volijo v Unioinu. Volilec s črko L in M bodo volili pri Sv. Jakobu, volilec z N, O in P bodo volili na I. mestni deški ljudski šoli, volilec s črko R v Narodnem domu, volilec s črko S in Š v Mestnem domu, volilec s T, U, V in W na II. mestni deški ljudski šoli, volilec z Z in Ž pa v Ljudskem domu.

— **Klerikalci in občinske volitve.** V zadnjem času je »Slovenec« popolnoma prenehal pisati o ljubljanskih občinskih volitvah. Zasluge pa pri tem svoje posebne namene, namerava namreč uspraviti naprednjake, da bi popustili v doslej dokaj živahni volilni agitaciji, kar bi seveda prišlo v dobro klerikalcev, ki v »Slovenec« sicer molče, a tem intenzivneje delajo skrivaj in za kulisami. Naprednjaki se torej ne smemo dati premetiti, da bi držali roke križem, zakaj klerikalni agitatorji hodijo od hiše do hiše in pripravljajo ljudi, da bi pri občinskih volitvah potegnili s klerikalci. Z vsa silo so se virgi klerikalci zlasti na volilke in na okoličane. V okolici so dan za dnevom na poslu agitatorji, ki obljublajo volilecem naravnost zlate gradove. Kdor se ne da takoj pridobiti, mu klerikalni agitatorji obljublajo celo gmotne podpore ter vabijo volilce, naj se osebno zgledajo pri Susteršču ali Kreku. Ne verjamemo sicer, da bi ta dva gospoda razpolagala z gmotnimi sredstvi, ni pa izključeno, da skušata volilce pridobiti za svojo stranko z obljubami na razne gmotne koristi. Zato bi bilo umestno, ako bi naši pristajali ljudstvo poučili, kakšne so klerikalne obljube. Pojasniti bi bilo treba, da sipljevo klerikalci pred volitvami obljube kar iz rokavov, po volitvah pa se za te obljube zmenijo toliko kakor za lanski sneg.

— **Klerikalni načrti.** Klerikalci ne nameravajo pred Veliko nočjo sklicevati volilnih shodov, češ da je pri velikonočni spovedi itak dano duhovščini obširno polje za volilno agitacijo, ki zaleže več kakor sto političnih shodov. Zato bodo s shodi pričeli šele po Veliki noči. Ti shodi bodo imeli v prvi vrsti namen izpopolniti tisto delo, ki ga bodo duhovniki započeli v spovednicah pri velikonočni spovedi. Te shode bodo imeli klerikalci zadnje dni pred volitvami na vseh koncih in krajih, nastopali pa bodo na teh shodih Susteršič, Krek, Jarc, Gostinčar, torej sami taki govorniki, ki so imuni in ki smejo brez kazni sumničeti in obrekovati, kolikor sem jim zljubi, ker jih itak nihče ne more pozvati na odgovornost. S tem bo treba napredni stranki računati, da bo pripravljena za vse slučajne.

— **Dopolnilna deželnozborna volitev v okraju Litija - Žužemherk-Mokronog.** Obsebi je razumljivo, da je pri tej volitvi zmagal klerikalni kandidat. Zmagal je, ker pravzaprav sploh ni bilo resne protiagitacije. Narodnonapredna stranka sploh ni postavila kandidata, socialni demokratje so ga postavili samo formalno in g. Mandelj, bivši zastopnik tega okraja, ni niti s prstom ganil, da bi bil zopet izvoljen. Klerikalcem je bil torej teren popolnoma prepuščen in duhovščina je lahko delala kar je hotela. Izid volitev je pa vendar jako značilen. Kar sami iz sebe, čisto iz lastnega nagiba, ne da bi kdo kaj agitiral, so volilci oddali toliko glasov proti klerikalnemu kandidatu, kakor jih pač nihče ni pričakoval. To bo klerikalcem prav bitko zagrenilo veselje nad izvolitvijo odpadnika Vehoveca.

— **Volitev v Mokronogu.** Pri dopolnilni deželnozborni volitvi je bilo v Mokronogu 210 glasov. Dobili so: Vehovec 146, Mandelj 51, Kristan 1, Bule 1 in Bevc 2 glasa, 5 glasovnic je bilo praznih, 4 glasovnice so bile neveljavne.

— **Vehovec izvoljen.** Pri večerajšnji dopolnilni volitvi namesto odstopivšega dež. poslanca Mandlja je bilo oddanih 6413 veljavnih glasov. Odpadnik Vehovec je dobil 4873 glasov, Mandelj 1136, Kristan pa 140 glasov, 264 glasov je bilo razcepljenih. Torej je bila skoro tretjina vseh glasov brez vsake agitacije oddanih proti klerikalcem!

— **Deželni predsednik baron Schwarz** je v ponedeljek zvečer odpotoval na Dunaj.

— **Promocija.** Danes je bil na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem prava odv. kand. g. Alojz Vrtičnik. Čestitamo!

— **Promocija.** V soboto 18. t. m. je bil na živinozdravniški visoki šoli na Dunaju promoviran živinozdravnik g. Anton Peršuh. Čestitamo!

— **Iz vojaške službe.** Red železne krone sta dobila polkovnik Božidar Gabriel 87. pešpolka in Adam Brandner pl. Wolfszahn domobranskega pešpolka Celovce št. 4; vojaški zaslužni kičee so dobili podpolkovniki Tišina, Mayer in Marjanovič. Imenovani so: polkovnik Radičević za poveljnika 69. pehotne brigade, Adolf pl. Boog za poveljnika 27. pešpolka.

— **Prekolekovanje kart.** Kakor se poroča iz Dunaja, namerava ustanoviti finančno ministrstvo v Ljubljani urad za prekolekovanje kart pri c. kr. davčnem uradu.

— **Umrli** je v Ljubljani g. Franc Schuster, hišni posestnik; na Karlovske cesti št. 31 pa je umrla gostilničarka ga. Terezija Stibernik. P. v. m.!

— **Umetniška diploma.** V izločenem oknu trdnice Gričar in Mejač je razstavljena diploma, ki jo je poklonilo »Muzejsko društvo za Kranjsko« svojemu častnemu članu, odličnemu slovenskemu botaniku prof. Alfonzu Paulinu. Cvetlični venec (resje, Daphne Blagayana in Pontilla carnolica) je naslikala gospodična Anica Zupančeva.

— **Lončarska delavnica pred vrati rimske Emone.** V onem delu dvorišča nekdanjega vojaškega oskrbovališča, kjer žida gospod lekarnar Jožef Mayr hišo, so zadeli pri kopanju temelja dne 17. in 18. marca na nekaj dragocenih rimskih najdb. Tu je ležal velik kup stlačenih glinastih črepinj, brez dvoma ostanek rimske lončarske delavnice. Iz črepinj so našli dele amfor, vodovodne cevi, nekaj opeke, kurilne cevi (takozvane »tubale«) in štiri kalupe za vlivanje oljnatih svetilk; dvojje kalupov je bilo namenjeno za zgornji, ostala dva — z vtisnjenima znakoma trdk »C. Dessi« in »Faor« — za spodnji del svetilk. Poleg lončarske delavnice so našli dobro ohranjeno kamenito hermo v velikosti otroške glave; podobno hermo so lani odkrili na Mirju. Da bi bilo mogoče določiti ves obseg rimske lončarske delavnice, je gospod Mayr dovolil, da prekoplejo gospod dr. Walter Schmid sosednji del parcele, ki je namenjen za vrt. Tega je preiskal dr. Schmid dne 20. in 21. marca in posrečilo se mu je, odkriti dvojje lončarskih ognjišč; obliki lončeni predmeti in raznovrstne glinaste črepinje pojasnjujejo keramiko rimskega provincialnega mesta poznejše cesarske dobe.

Milan Paik.

— **Iz gostilničarskih krogov** se nas opozarja, da so sedaj vse slovenske pivovarne (vrhniška, žalska, menška) izstopile iz kartela, tako da smejo prodajati pivo vsakomur. Ker je kakovost njih izdelkov gotovo boljša od tujih, priporočamo narodnim, zavednim kolegom, da podpirajo svoja podjetja.

— **Razpisana srednješolska mesta.** Od 18. februarja do 20. marca t. l. so bili izdani sledeči razpisi: **Klas. filolog:** Hranice (M. Weisskirchen) (G. L. Gr. d.), Kufstein (realg., L. Gr. d., 20. IV.), Ljubljana (nem. g., L. Gr. d.). — **Moderna filolog:** Novi Jičin (dež. r., Fr. D. ali Fr. E. d., 31. III.), Svitava (dež. r., Fr. E. S., 8. IV.), Dunaj XVII. (realg., Fr. D., 5. IV.), Praga II. (1. nem. r., Fr. D., 19. IV.).

— **Historična skup.** Znojmo (dež. r., 31. III.), Svitava (dež. r., 8. IV.), Olomuc (r., 31. III.). — **Mat. fiz. skup.** Svitava (dež. r., M. Geom., 8. IV.), Kufstein (realg., M. Geom., 20. IV.). — **Prirodop. skup.** Olomuc (r., C. Ng.). — Kratice in znaki kakor navadno.

— **Kaj je pravzaprav s Hočevanjem?** Zadnjič smo po informacijah na najmerodajnejšem mestu poročali, da so ubeglega Antona Hočevarja prijeli, še predno je stopil na ameriška tla, na nemškem prevoznem parniku ter ga nemudoma poslali nazaj v Bremen. Danes pa je nam poslal prijatelj našega lista izrezek iz časopisa »Schönmann's Schuh- und Lederindustrie«, izhajajočega na Dunaju, in v tem listu z dne 19. t. m. je priobčen pod naslovom »Hočevar in Amerika« dopis iz New Yorka, datiran z dne 12. t. m., v katerem se zatrjuje, da je tjakaj dospel usnjar Anton Hočevar iz Novega mesta na Kranjskem in da redno zahaja v usnjarsko družbo v kavarni »Friedmann« v ulici Broadway. V dopisu se navaja, da se je Hočevar nasproti piscu tako-le izrazil o svojem polomu: »Jos. Ogoreutz, naš župan in Anton Smola, veleposelnik v Kandiji, sta me neprestano harangirala radi udeležbe pri njihovi opekarni. Toliko denarja nisem imel, da bi bil lahko udeležen pri tolikih kupčijah, zato sem porabil dohodeke usnjarne, da sem pokrival stroške pri opekarni. In sedaj smo vsi falitni! Nakopal sem si dolgov 500.000 kron, manipuliral sem vedno pod denarnimi kalamitetami, po sobotah sem bil vedno v skrbeh, kako bom

plačal zaslužke delavcev. Vkljub temu pa sem znal tako nastopati, da sem ohranil vides premočnosti. Bančni ravnatelji so radi eskompilirali moje menice in jaz sem jih hranil z njimi; kakor se krmito svinje z želodmi...« Dopis se nam zdi zelo sumljiv, zato ga priobčujemo, da opozorimo nanj poklicano oblast.

— **Tatvina.** Na Glincah stanujočemu ključničarskemu pomočniku Feliks Moravcu je neznan tat ukradel iz nezaklenjenega kovčega 13 K.

— **Težko poškodovan.** V ponedeljek popoldne so se zbrali fantje zunaj Škofje Loke na nekem travniku in pili žganje. Ko so se okrog 6. zvečer vračali domov, so se sprli in delavce Ivan Jeme je potegnil nož ter zabol del Ivana Martelaka v vrat. Martelaka je obvezal okrožni zdravnik in so ga oddali potem v domačo oskrbo.

— **S flobertovo pištolo.** Pred par dnevi so šli nekateri fantje iz Dragomelj domov. V bližini Podgorice je večkrat ustrelil Franc Bergant iz flobertove pištole in pri tem zadell 18letnega Antona Grčarja v meča, kjer je krogla obtičala in so jo morali potem izrezati.

— **Premeščenje gozdne in domenske uprave iz Radovljice v Bohinjsko Bistrico.** Uradni sedež c. kr. gozdne in domenske uprave v Radovljici se baje premesti v Bohinjsko Bistrico.

— **Umrli** je v Zireh nadučitelj gosp. Pavle Silc. P. v. m.!

— **Elektrodiograf »Ideal«.** Slavnemu občinstvu se naznanja, da traja navadni spored samo do četrtega in da se vrši v petek izjemoma mesto navadnega sporeda »Komični večer« vsako uro od 5.—10. ure. Kdor se hoče dobro zabavati in se od srca nasmejati, naj ne zamudi prilike in poseti v petek kinematograf. — Cene so navadne. — Sodeluje salonski orkester, (oddelek Filharmonije).

— **Elektrodiograf »Ideal«** ima od srede, dne 22. marca do četrtega, dne 23. marca 1911 naslednji spored: Velik požar tobačne tovarne v parku Reale. (Naravni posnetek.) Družinsko življenje ptičev. (Jako poučno.) Konjak in obrežje Haronovo. (Jako zanimivo.) Papiga gđ. Norvetti. (Komično.) Moric bi bil rad mlajši. (Komični prizor, igra g. Prince.) Dodatek k zadnjima dvema predstavama ob 7. in polu 9.: Sherlock Holmes. Dela črne roke ali preobčena guvernant. (Genljiva detektivska zgodba.)

— **Mestni zglasevalni urad** bo v petek, dne 24. marca vsled snajenja uradnih prostorov za »stranke zaprt. Izvzeti so samo res nujni in neodložljivi slučajji.

— **Mlad vlomilec aretiran.** Nepoboljšljiv je 16letni obrtni vajenec F. V., ki je kljub mladosti popolnoma pijanosti vdan. Ker mu je vedno manjkalo denarja za pijačo, si je že pred enim letom zbral neko vinski klet, kjer so se lahko vrata odpirala ter se vsak večer splazil v njo. V kleti je pil toliko časa, da se je vsakokrat vračal iz nje pijan. Končno pa je bil zasačen in aretiran. Po prestani kazni se je splazil skozi odprto okno v neko stanovanje v Trnovem in tam vlomil v nek kovčeg, v katerem se nahajala pločevinasta škatlja s 24 K denarja. Ker je bila zaklenjena, je z nožem vlomil in ukradel denar. Predvečerašnjim zvečer ga je policija izsledila in izročila sodišču.

— **Priporočljiv čevljarški pomočnik.** Nek okoli 60 let stari vdovljen čevljarški pomočnik navadno izdeluje čevlje na ta način, da si od usnja, ki ga mu stranka prinese, prihrani, potem pa proda kot svojo last. Tudi predvečerašnjim je hotel prodati več različnega usnja, pa je imel smolo, ker ga je policija aretirala in izročila sodišču.

— **Povozil** je včeraj na Poljanski cesti nek kmet vsled nagle in neprevide vneke nekega delavca, kateri je k sreči zadobil le lahke telesne poškodbe.

— **Kolesar v »Zvezdi«.** V nedeljo popoldne se je v »Zvezdi« vozil s kolesom nek mizarški pomočnik, katerega je stražnik počul, da to ni dovoljeno.

— **Pogreša** se od 13. marca 12letni pastir Avgust Stare, sin tovarniškega delavca. Deček, ki je služil pri Matevžu Sivcu v Paki okraj Ljubljana, je navedenega dne odšel in se ni več povrnil.

— **Slovenska Filharmonija** priredi v soboto, na praznik Marijinega oznanenja, dne 25. marca v veliki dvorani hotela »Union« dobrodelni koncert, pri katerem bode sodelovala znamenita umetnica na klavirju. Podrobnejše podatke priobčimo jutri.

Društvena naznanila.

— **Društvo tiskarjev** na Kranjčkanu je imelo v soboto zvečer v restavraciji »Narodnega doma« svoj letošnji redni občni zbor. Izvršno obiskano mu zborovanju je predsedoval gospod L. Werzak, ki je navzoče pozdravil, konstatiral sklepčnost in oblastvenega zastopnika predstavil g. dr. J. Berčeta. V svojih nadaljnjih iz-

vajanjih se je toplo spominjal dne 1. marca na Dunaju umlega društvenega ustanovnega člana in onemoglega tovariša gospoda Alojzija Majerja ter izrekel vsem društvenim podpornikom in dobrotnikom zahvalo. — Odbor je predložil občenemu zboru natisnjeno poročilo za l. 1910, ki navaja vse važnejše dogodke iz društvenega življenja in iz katerega hočemo tudi mi povzeti naslednje podatke: V teku leta je imelo društvo tri občne zборе in dva zaupna sestanka; po svojem predsedniku se je udeležilo VII. rednega zveznega shoda Zveze avstrijskih društev tiskarjev, črkolivcev in sorodnih poklicev, ki je bil v Brnu, zastopano je bilo na sestanku predsednikov avstrijskih tiskarskih društev na Dunaju ter pri proslavi 40letnega obstanika Hrvatskega tipografskega društva v Zagrebu po odposlancih, dalje je zastopal na VI. rednem strokovnem kongresu na Dunaju društvo vsled odborovega pooblastila član zveznega načelstva. Društveni odbor je rešil svojo nalogo v 20. sejah. Društvo je imelo koncem leta pet častnih in 183 (za osem več ko v prejšnjem letu) rednih članov ter dva onemogla tovariša; med letom sta umrla dva redna člana in ena vdova, katero je društvo mesečno podpiralo. Računski zaključek izkazuje, da se je prejelo 13.018 K 60 vin. članskih prispevkov, 24 K vpisnine, 1701 K 15 vin. premoženjskega dohodka in 1353 K 70 vin. različnih prejemkov, skupaj 16.097 kron 45 vin., proti temu pa se je izdalo za podpore bolnikom, brezposelnim, onemoglim, vdovam in sirotam ter za preselitvene stroške in pogrebne 6512 K 60 vin., za izobražbo 943 K 42 vin., za upravo 1377 K 48 vin., za organizacijo 1461 K 8 vin. in za različne izdatke 2753 K 2 vin., skupaj 13.047 K 60 vin. Društveno premoženje se je zvišalo za 3049 K 85 vin. in je znašalo dne 31. decembra 42.885 K 49 vin., ne glede na vrednost knjižnice in inventarja v znesku 3130 K. Društvena knjižnica je štela koncem leta 1634 (lani le 1528) knjig strokovne, znanstvene, zabavne in razne vsebine; v teku poslovnega leta se je izposodilo 121. osebam 1275 knjig; v društvenem stanovanju je bilo na razpolago 28 zbornikov in časopisov. Občni zbor je odobril odborovo poročilo, podelil računovodji in blagajniku absolutorij, dovolil glavnim društvenim upraviteljem 470 K nagrade, zvišal članski prispevek na 1 K 50 v ter volil v vzklom naslednje gospode, in sicer a) v društveni odbor: predsednikom L. Werzaka, predsednikom namestnikom I. Mlinarja, zapisnikarjema J. Nabernika, A. Streklja, računovodjem Oto Planinca, blagajnikom I. Komarja, blagajnikom namestnikom I. Lampiča, knjižničarjema A. Ropiča, F. Zemljica, prisednikoma F. Jereba, V. Koželja; b) računskim preglednikom: V. Cerarja, M. Müllerja, V. Pelca ter c) upraviteljema potniške blagajne: O. Planinca za Ljubljano in M. Petriča za Rudolfovo.

— **Zadruga krojačev, krojačice** itd. naznanja cenjenim članom in članicam, da se vrši redni občni zbor za druge v nedeljo, dne 26. t. m. dopoldne ob pol 10. pri »Črnem Orlu«, Gosposka ulica št. 3 z navadnim dnevnim redom. V soboto dne 25. t. m. popoldne ob 2. pa se vrši v gostilni Zabukovec, Breg št. 1 sestanek ženskega odseka izključno samo za dame. Ker sta oba shoda važnega pomena v korist posameznih članov, bi bilo želeli obilne udeležbe.

— **Zadruga krojačev** naznanja vsem krojaškim mojstrom ljubljanske okolice, da se vrši na praznik, dne 25. t. m. dopoldne ob 10. ustanovni shod »Zadruga krojačev za ljubljansko okolico«. Na dnevnem redu je: odobrenje pravil, volitev odbora in druge važne stvari. Prosim torej, da se tega shoda vsi krojaški mojstri ljubljanske okolice udeležijo. — Sklicatelj Jeločnik.

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju** je razdelilo letos že vsa dosedaj došla darila svojih dobrotnikov, tako, da je bilo primorano v tekočem mesecu vsem prosilecem podpore znižati, mnogim pa celo odbiti. Prihodnji mesec pa društvo sploh ne bo moglo deliti nobenih podpor, ako društvu ne ostanejo zvesti stari dobrotniki in ne pridejo tudi novi darovalci na pomoč. Uspešno delovanje društva se razvili iz tega, da je v zadnjih petih mesecih razdelilo med zares potrebne in pridne dijake nad 5000 K; sedaj pa, žalibog, ne more svoje naloge dalje vršiti brez pomoči slovenskega občinstva.

— Darove sprejema blagajnik Ivan Lutar, nadrevident južne železnice v pokoju, Dunaj III. Reissnerstrasse 27.

Prosveta.

— **Slovenske delalne gledališče.** Jutri, v četrtek, se poje drugič v sezoni (za nepar - abonente) velika Gounodova opera »Faust« (Margareta) z gostom gosp. Fr. Krampera, pr-

vim tenorjem zagrebške opere v veliki tenorski partiji. Gosp. Krampera je dosegel včeraj na našem odru sijajen uspeh ter je docela utemeljil laskave zagrebške kritike o svojem petju in svoji igri. — V soboto popoldne prvič v sezoni burka s petjem »Lumpacij Vagabund«, — zvečer ob 7. operna ali operetna predstava. — Abonnement: par - abonenti imajo še dve predstavi; nepar - abonenti pa še tri predstave.

— **Slovensko gledališče.** V nedeljo je bila prvič in zadnjič uprizorjena burleska farsa z naslovom »Sarivari«. Primernejši naslov bi bil »Repai in korenje ali Govekar ženij, vsi drugi smeti«, kajti ta naslov bi pravilno označil vrednost in tendenco te igre. Ta igra naj bi bila satira, a je samo neukusna samohvala in totalno ponesrečeno zasmeševanje različnih literarnih struj, kritikov in občinstva ter maščevanje Cankarju. Naj že kdo sodi o Cankarju kakor hoče, da je pravi umetnik, tega mu ne more nihče odrediti. Pri predstavi navzočo občinstvo je mestoma glasno ugovarjalo in mestoma sikalo.

— **Simfonični del koncerta »Glasbene Matice«.** 19. t. m. sta se proizvajali na koncertu »Glasbene Matice« dve simfonični deli izrednega glasbenega užitka in umetniške vrednosti; namreč L. v. Beethovnova peta simfonija v e-molu in Feliks Mendelssohn - Bertholdyjev koncert za gosli s spremljevanjem orkestra v e-molu. »Slovenska Filharmonija«, pomnožena po učiteljih in gojencih »Glasbene Matice« je pod spretnim vodstvom g. prof. Friderika Reimerja svojeto zelo težko nalogo sijajno rešila. Njeni uspehi so ji lahko najboljše zadoščenje za barbarske napade v nemških graških listih. Kot najodličnejša točka je bilo izvajanje pete L. v. Beethovneve simfonije; ki se deli v tri velike dele, če zadnja dva allegro stavka, ki neposredno prehajata drug v drugega smatramo kot celoto.

»Allegro con brio« prvega stavka uvaja v prvih 5 taktih karakteristični motiv, katerega izvajajo v 2/4 taktu violine in clarineti ff. Ta lapidarni tema z značilnima fermatama v 2. in 5. taktu zasledimo kot znak nastopa sovražne usode v boju z junakom še večkrat, le da se menjavajo v 3/4 taktu tega e-molskega motiva šestnajstinke z osminkami. Vijole in bračje hite postopoma navzgor in sfrazandi lesenih pihal, rogov, trompet in pavk v ff narščajočih akordih rišejo divjanje usode, dokler se ne zasliši v prvih violinah, klarinetih in flavtah motiv junaka še vedno spremljan po demonskih odmevih pronunciamenta v violončelih in kontrabasu. V tem divjanju boja, ki ga vijoline slikajo v rezkih znižanih septimah, zadoni triumfalna pesem usode nad junakom v e-molu, ki zaključuje prvi stavek. S tem borba sovražnih elementov še ni končana, kajti junak je le enkrat poražen, ne uničen in ubit in Andante con moto drugega stavka zopet upeljuje začetni motiv, ki se potem po različnih modulacijah v celotnem orkestru riše znova kot neodločen boj junaka z usodo. Kot tolažba se oglasi unisono violončelov, katere spremlja lahni pizzicato kontrabasov in harmonskih akordih. Življenje se po ranah in utrujenosti junaka zopet pojavlja. Živahnost v orkestru se slika po prehodu iz staccato šestnajstink v legato dvaintridesetinke in v e-duru zadoni trionfale. Temu sledi še nekaka poigra, da se pozivimo v nasladi zmage. Zadnji allegro stavek se deli v e-molski začetek in durov konec. V tem delu smo že prišli čez trnje do sreče in samo kakor spomin se zasliši variiran uvodni tema v rogovih in violinah. Stari motivi se porajajo in odmrjo. Durov del nas po zelo učinkovitem porabljanju prejšnjih tem in po počasnem crescendo iz pianissima dovede do velikauske pesmi zmagoslavja, kjer nastopa več orkester z vsa silo. Zaveš zmage, ki je prej veljala v vsej svoji sili občemu veselju, se spremeni v mirno, sladko uživanje. Še enkrat se v presto oglasi mogočni občutek zmage, da potem v širokih akordih izzveni toliko učinkovitejša. Prestojata nam govoriti o Mendelssohn-Bartholdyjevem e-molskem vijolinskem koncertu op. 64. Izmed vijolinskih koncertov Bachovih v a-molu in e-duru, Beethovnovih, Brahmovih, Bruchovih v g-molu, Sibelijevega, Spohrovega, Rikard Straussovega in Šajkovskega se Mendelssohnov vijolinski koncert v e-molu odlikuje po kantabilni melodioznosti sentimentalne romantike, katere simpatični toni gredo tako globoko do našega čuvstva. Pa tudi med instrumentalnimi kompozicijami Mendelssohnovega zavzema ta koncert za gosli s spremljevanjem orkestra poleg nekaterih ouvertur in simfonij najodličnejše mesto. Po občni navadi se deli koncert v tri dele, od katerih je najbolj karakterističen in odločen prvi; allegro — molto-appassionato.

— e-mot - stavek. Podobno Beethove- novemu g-dur klavirskemu koncertu op. 58. prične vijolinska šele v 25. tak- tu brez prave ekspanzije v orke- stralnem vodu s krasnim motivom v trijskih pasajah. Otožno-sladki spev vijolinske melodije preide v orkestru skoro v strastno razburje- nje, ki se kaže v vihranju vseh in- strumentov navzgor, med tem, ko so- lo vijolina v divjih hromatičnih po- stopih ff sika razburjenje, ki se konča- no poleže v milem spevu, katerega nadaljujejo po vrsti klarineti, oboe, violončeli in flavte. Vijolina in za- njo orkester v izredni višini (štiri- krat nadčrtani c) prično prekrasno melodijo tematskega motiva, ki riše bajno srečo. Solo vijolina v veliki kadenci na globokem g spremlja klari- nete, v g-duru se mehko ponovi spev sreče, ki se mora umakniti lah- nemu dvomu vznemirjenega orke- stra. A že se oglasi a-molski motiv pomirjenja, katerega konec plu pre- sto konča tudi prvi stavek. Drugi stavek »Andante-Allegretto non trop- po«. Prvi andante — del ima nekaj božansko sladkega, ki je zlasti v vi- jolinski kantileni nekaj izredno lepe- ga. Orkester pričnema posegati v mo- tiv solo vijoline, vse narašča v pate- tičnem razburjenju ki se počasi pole- ga v lahnem tremoliranju orkestral- nih gosl, med tem, ko solo vijolina zopet in za njo orkester v končni perijodi v krasnem pianissimo konča- jo ta del, ki ga kratek allegretto non troppo dovaja k finalu, katerega tvorijo »allegro molto vivace«, s sta- katiranim glavnim temo v gracijoz- nih akordih. Solo vijolina briljira s šestnajstinskim pasajami, orkester pa jo pizzicato spremlja v dominant- nem sept-akordu. Po mnogih kombi- niranih motivih, ki opisujejo veselo srečo se povsne solo vijolina zopet v višini, med tem ko orkester v širokih akordih dovršuje sijajno skladbo. Solo vijolino je igral g. Ivo Trost brez partiture. Čistost in sigurnost izvajanja združena z redko eleganco na najtežjih mestih in lahkostno pa- siranje težavnih lež kaže g. Trosta kot tehnično dovršenega, fino čuteče- ga umetnika, ki je najlepši dokaz tem- eljivosti glasbenih uspehov »Glas- bene Matic«. Z burnim ploskanjem ob koncu stavkov, kakor kompozicije je občinstvo priznalo našo sodbo z burnim ploskom, ki pa je nemalo ve- ljalo tudi Slov. Filharmoniji, katere umetniški renome je pod sijajnim vodstvom prof. g. F. Reinerja pri- tem koncertu, kakor v peti Beethov- novi simfoniji slavil naravnost triumf. M. N.

»Glasbeni Matic« je došel s strani kopališnega predstojništva v Opatiji ljubezniv in laskav dopis, v katerem kopališna komisija izreka zahvalo »Glasbeni Matic«, da se je odločila obiskati Opatijo; z radostjo pričakuje lepi koncert ter želijo nastopu »Glasbene Matic« najboljši- sega uspeha. Načelnik kopališne komi- sije je vseučil. profesor Glax. — Na Reki, kakor v Volosci sta se kon- stituirala po en krajevni odbor, da uredita in pripravita vse potrebno za dostojen in časten vzprejem Slo- vencev. Za koncert je veliko zani- manje tako med domačini, kakor med tuji-gosti v Opatiji. Brez dvoma je, da bo pevski zbor »Glasbene Matic«, ki nastopi v Opatiji takorekoc »pred vso Evropo« — kakor se je izrazil član kopališne komisije — žel novih triumfov in lavorik.

Književnost.

— »Veda«. Drugi snopci tega dvomesečnika prinaša naslednje raz- prave: dr. Ivan Zmave: Uvod v na- raven nazor o svetu; dr. Ivan Prija- telj: Slovensčina pod Napoleonom; dr. Bogomil Vošnjak: Ideje o zgo- dovinah filozofije južnih Slovanov; dr. Josip Vošnjak: Dodatki k spominom. Rubrika »Pregledi in referate« obse- ga celo vrsto kritik in poročil. — Maksim Gorkij: Drobne po- vesti. Poslovenil dr. Alojzij Gradnik. Založila »Goriška tiskarna« A. Ga- brček. Knjiga obsega deset srečno izbranih povesti Gorkega in stane 1 K 20 v, s pošto 20 v več.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

Hud petelin iz Rožne doline. Ja- nez Wach, delavec pivovarne »Uni- on« ima baje jako hudega petelina. Ta nevarna domača žival, ki je baje še hujši kot rajski Plankarjev »Ja- kak«, je obtožena, da napada vedno 3- letnega otroka Jul. Debelaka. Nekoc pa je skočil nezvestnež čez ojuice in naskočil od zadaj celo 19letno Debe- lakovo dekle. Wach se zagovarja, da je petelin zvest svojim putkam, za kate- re se boji, napadel pa še ni nikogar. Obljubil pa mu je kljub temu za pira- he nož. Ker petelin vendar ni tako nevarna žival, in so za majhno otro- ke odgovorni starši sami, je bil hu- dobnež oproščen. Javni obtožitelj je prijavil vsklic glede izreka o krivdi.

Do b' past ne bja nastavljen, ne bi mlaka vanjo šla. Tako je primerjal z miško samega sebe misarski pomoč- nik Aleš Gliha pri g. Grumu v Se- lu. Dajal je namreč raznim znancom stare kole in rante, seveda proti na- gradbi v podobi polnih frakeljčkov. Prizna, da je rante dajal in tudi žga- nje dobil, toži pa, da je to storil le, ker so ga nagovarjali in v to past zape- ljali. Ker se je sodišče prepričalo, da je Gliha to delal radi svojega dobička v škodo gospodarja, mu je spreme- nilo to past v en teden zapora.

»Pri sodnji so že več boljnjih obe- sili kot si TI!« Bilo je v gostilni »Pri Kroni« v Gradišču. Vpričo nebroj go- stov je napadel neki J. Petrič samostojnega obrtnika izdelovalca so- davice M. Zalarja na surov način in ga psoval z najrazličnejšimi psov- kami. Najbolj je poudarjal v uvodu navedene besede, dasi tožitelj še ni bil nikdar kaznovan. Storil je to v je- zi, ker je bil pred kratkim radi njega obsojen na 1 teden zapora. Povod tej kazni je bilo nepravilno postopanje toženca z nekimi tožnikovimi gamso- vim bradami. Obdolžil ga je celo tatvina. Petrič je hotel celo zadevo zavleči in ni prišel niti k razpravi. Postal pa je brzojavko, da je bolan. Ker pa samo tako opravičba ne za- dočuje, je bil na predlog tožnika v ne- navzočnosti kaznovan in dobil v pla- čilo za ta surov napad 14 dni zapora.

Velik klerikalni polom.

Prokurist banke Suppan, Viktor Maudri, pravi, da se je obrnila centralna blagajna na banko s proš- njo, da naj prevzame njeno terjatev proti poročitvi tvrde Kayser in Pa- lese. To je banka tudi storila in ni bilo to nič drugega, kakor navaden prepis. Prav naivno pravi, da banka ni mogla vedeti, da jo lahko udele- ženci oškodujejo, ker je vendar stalo na vložnih knjigah, da so vloge ne- dvigljive. Dokaz temu je tudi to, da je ležala ta vložna knjizica nad leto dni pri Weissu in da ni prišlo niti Kayserju, niti Paleseju na misel, si izposoditi kako vsoto na to knjizico. Se-le, ko jima je tekla že voda v gr- lo, sta se odločila za to goljufijo. Ko bi ne bila prevzela poročitva za tvr- dko Palese in Kayser najvišja duhov- ščina, bi ne bila imela onadva nobe- nega kredita, ker je bilo znano njeno slabo stanje.

Prečitajo se potem izpovedbe drugih pri- Švicarski agent Wyss pravi, da so izdali velike vsote za ustanovi- tev akcijske družbe v Londonu in da se je glasil in sam notarski račun na 43.000 frankov. Ravno toliko so iz- dali tudi za razne vožnje.

Koroški deželni odbor popravlja v dopisu izpoved obtoženca Kayserja, ki je rekel, da izdaja Koroško za 60 varovancev na dan 36 K ter poudar- ja, da je Koroško preračunalo za le- to 1911 za 70 do 76 varovancev vsoto 32.000 K, kar pomeni 88 K na dan.

Priča Man z naznanja pismeno, da je oškodovan za 340.000 frankov direktno in za 140.000 frankov na diskontu in sodnih stroških. Conte Veith je hotel prodati svoje posestvo Grieserhof za 1 milj. 100.000 K, za katero posredovanje prodaje bi bil moral dobiti ravnotež- te tvrde Maurich 10.000 K. Kupčija se ni izvršila, ker ni bilo denarja.

Deželni sodni svetnik dr. Spi- tzer izpove, da je bila prehrana otrok v zadnjem času zelo slaba. Po- gosto se je dogajalo, da so varovan- ci ušli. Ko so jih hoteli nazaj pripel- jati, niso hoteli iti, ker trpe preveč lakote. Neka deklica, ki je imela že- lodeno bolezen, je dobivala samo krompir in lečo.

Isto sta izpovedala nadučiteljica in neki učitelj iz Feldkirchna.

Višji okrajni zdravnik Waek- ner je grajal sanitarne razmere v sirotišnici.

Nato je bila razprava prekinje- na.

Peti razpravni dan.

Priča Schaffner, revizor »Zentralkasse«, je izpovedal, da je imel le malo vplogeda v poslovanje zvezino. Nekemu revizorju je Weiss rekel, da se denar ni dal tvrdki Kay- ser & Palese, temveč banki Suppan. Priča Nau, posestnik v Feld- kirchnu in namestnik upravitelja konkurzne mase, je izjavil, da prebi- valstvo v Feldkirchnu ni bilo sovraž- no tvrdki Kayser in Palese, pač pa ni rado videlo msgr. Kayserja. Izpo- vedal je tudi, da je Kayser rabil de- nar, ki se je nabral za sirotišnico, za druge kupčije. Bilance, katere je de- lala tvrdka Kayser in Palese, so bile popolnoma napačne.

Nato so se prečitale razna pis- ma. Posebno značilno je neko pismo msgr. Kayserja, v katerem pravi, da ima tvrdka vsako leto 100.000 K čis- tega dobička, čeprav je Kayser ved- el, da je tvrdka pasivna.

Nato se je zaključilo dokazilno postopanje.

Stavilo se je deset vprašanj.

Govorili so državni pravdnik in zagovornika obeh obtožencev.

Porotniki so se posvetovali pol- drugo uro. Vprašanje o goljufiji s obremenitvijo kvalifikacije se s 12 glasovi potrdilo. Ravnotako so bila vsa ostala vprašanja glede Kayserja potrjena. Krivdo so s 12 glasovi gle- de obeh obtožencev potrdili.

Sodni dvor je nato obsodil msgr. Kayserja na dve leti težke ječe, Pa- leseja pa na šest tednov strogega za- pora.

Slovenske vesti iz Amerike.

V slovenskem jeziku uradujejo v Ameriki. »Glas Naroda« poroča: Mestni urad v Indianapolisu v drža- vi Indijana je izdal v slovenskem je- ziku ukaz na slovenske stranke, da ne sme v eni sobi spati več oseb ka- kor dve, ako je soba zadosti velika in zračna, sicer sme spati samo ena ose- ba v sobi. V Ameriki se torej uradi poslužujejo slovenskega jezika, v slo- venskih deželah, v stari domovini, pa so celo državna oblastva, da ne govo- rimo o mestnih uradih v Celju, Mari- boru, Ptuj in drugodi, ki nečjejo po- znati slovenskega jezika.

Jugoslovansko godbo so ustano- vili v Chisholmu v državi Minesota. Godba igra pri vseh tamošnjih slo- vanskih prireditvah. Načelnik te god- be je Slovenec Šostarič.

Slovenska brivnica v New Yor- ku. Slovenska naselbina v New Yor- ku vedno bolj napreduje. Tamošnji Slovenci skušajo za vse stroke dobiti svojih ljudi. Pred kratkim so dobili newyorški Slovenci tudi svojo briv- nico. Otvoril jo je Karel Šlajpah, Krakovčan iz Ljubljane. Slovenci ga pridno podpirajo.

Smrtna kosa. V La Salle v državi Illinois je umrl Ivan Kranjčič, doma iz Smarjete na Dolenjskem. Zapustil je ženo in dva otroka. — V New Yorku je umrl na železnem ra- ku Fran Stuhlec, doma od Velike Nedelje na Štajerskem. Pokojnik je bil po poklicu mizar, v zadnjem času pa je opravljal posle cerkovnika pri cerkvi sv. Nikolaja v New Yorku. — V Iselinu Pa. je umrl na železnem krče Fran Lipovec, doma iz Je- zera, župnika Preserje. — V Ameri- ki je umrl Josip Kolenc, doma iz Mirne peči na Dolenjskem. Pokoj- nik je zapustil ženo s štirimi otroki.

Poroki. V Wenoni Ill. se je poro- čil Josip Kafilc z Jero Ovnovo. Zenin in nevesta sta doma iz Čateža. na Dolenjskem. — V Washoe sta se poročila Peter Kušar in Ivanka Subekova.

Nesrečen rojak. V Onotario, Oregon je požar uničil hišo sloven- skega rojaka Jurja Mesca. Ogenj je nastal jutraj in uničil vse. Mesec je rešil golo življenje sebi in svojim otrokom. Mož je sedaj v največji bedi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zmaga vlade.

Dunaj, 22. marca. Snočna slu- čajna zmaga vlade, ki jo je odnesla proti predlogu poslanca Njemca, da naj se postavi debata o budgetnem provizoriju z dnevnega reda, se danes po vseh tukajšnjih listih kaj različno komentira. Nemški listi vidijo v tem razpad opozicije in konstatirajo, da je vsako enotno postopanje opozicije s tem strlo. »Neue Freie Presse« pravijo, da pomeni prisotnost Slovencev in Hrvatov in njih glasovanje za provi- zorij razpad »Slovenske Enote«. Čehi očitajo Jugoslovanom, da so oškodov- ali ugled skupne organizacije in kršili s svojim glasovanjem disciplino »Slo- vanske Enote« ter tako rešili vladu iz skrajno mučnega in za njo usodepol- nega položaja, ki bi bil lahko dovedel do totalnega poloma. Res je skoro ne- umljivo, kako sta mogla rešiti »naj- večja sovražnika« Bienenrothove vlade, Korošec in Gostinčar, ravno to vladu, posebno še ker sta morala vedeti, da bi bila pomenila zmaga opozicije razpust državnega zbora. Na drugi strani pa je zopet umljiva navzočnost Jugoslo- vanov, ker je bil poslanec Njemeč po- stavil v svojem predlogu na prvo mesto italijansko fakultetno predlogo, katere rešitev pa Jugoslovani nikakor ne morejo dopustiti pred Veliko nočjo. To so morali vedeti tudi Čehi in s tem računati. Očividno so s tem računali tudi socialni demokrati, ker je poslanec Njemeč zahteval, da se postavi kot prva točka na dnevni red italijansko fakul- tetno vprašanje. Socialni demokrati so vedeli, da Jugoslovani za to ne bodo glasovali in da bo njih navidezno opozicijski predlog propadel. Napram Čehom pa je treba pripomniti, da je v zbornici manjkalo okrog 40 čeških poslancev če tudi so dobro ve- deli, kaj se pripravlja. Jugoslovani so bili presenečeni. Jasno pa se je po- kazalo pri tej slučajni zmagi vlade, da manjka opoziciji ona hitra skupnost, ki je potrebna, če hoče opozicija hi- poma izvesti kako akcijo.

Iz poslanske shranke.

Dunaj, 22. marca. Ob 2. 40 mi- nut še vedno govori češki socialno

demokratski poslanec Modraček, ki je prišel svoja izvajanja ob pol 12. dopoldne. Zbornica je skoro popolno- ma prazna. Govornika poslušajo samo kakšnih deset ožjih pristašev, za predsedniško mizo pa zdeha podpred- sednik dr. Conci.

Klubove seje. — Enotni češki klub. Budgetni provizorij v nevarnosti. Dnevi parlamenta so štet.

Dunaj, dne 22. marca. Situacija v parlamentu je zelo napeta. Skoro vsi klubi imajo danes popoldan seje, tudi oba jugoslovanska kluba imata posve- tovanje. V dopoldanski plenarni seji »Enotnega češkega kluba« so se po- svetovali poslanci o taktiki, s katero naj nastopa »Enotni češki klub« proti proračunskemu provizoriju. Popoldan ima sejo parlamentarna komisija »Enot- nega češk. kluba«. Iz zanesljivih čeških krogov izve naš dunajski urednik, da je med Čehi veliko razpoloženje po- skušiti strmoglaviti budgetni provizorij. Kot notranji vzrok za ta korak nava- jajo Čehi, da je danes v čeli zbornici splošno prepričanje, da so dnevi pa- rlamentu štet. Zato pa tudi nimajo Čehi, če je razpust parlamenta že toliko kakor gotov, prav nobenega povoda, da bi pred razpustom še vladi poma- gali iz zadrege in ji dovolili spraviti pod streho še pred razpustom budgetni provizorij in 76 milijonsko vojaško posojilo.

Veteranska društva.

Dunaj, 22. marca. Brambni odsek, ki seje sestel h končni seji, je sprejel predlogo, tičočo se veteranskih društev ter se nato pečal z rekrutnim kontin- gentom. Samo slučaj je bil, da se je rešila veteranska predloga in način re- šitve vzbuja vsestransko veselost. Soci- alni demokrati in češki radikali so bili namreč popolnoma prepričani, da bo seja nesklepčna ter so čakali pred zaprtimi vrati, da zapuste nesklepčni zborovalci dvorano. Med tem pa je bila seja sklepčna in je bila veteranska predloga točka za točko sprejeta.

Razpust poslanske zbornice?

Dunaj, 22. marca. Kriza je še vedno akutna, vendar pa se že bliža odločitev, ki gotovo pade do sobote. Dva izhoda sta iz nastale krize: ali padec Bienenrothovega ministrstva in sestava novega kabineta ali pa raz- pust poslanske zbornice. V finančno uradniških krogih naglašajo, da bi bilo radi davčne reforme želeli, da bi prišla na krmilo močna parlamen- tarina vlada. V poslanskih krogih le malo verujejo, da bi mogla izpre- memba kabineta odstraniti vladajo- čo krizo, zato so prepričani, da je usoda parlamenta že zapечатena in da je razpust poslanske zbornice v najkrajšem času toliko kakor gotov.

Nasprotje med nemškimi in češkimi socialnimi demokrati.

Dunaj 22. marca. V nasprotju, ki je nastalo med nemškimi in češkimi socialnimi demokrati, je pričakovati danes odločen korak. Dočim Nemci opozicijo samo markirajo in se drže sicer popolnoma v ozadiju, so prevzeli češki socialni demokrati vodstvo opo- zicije in so ravnozar proglasili za prvega govornika v današnji popo- ldnarski seji poslanca Modračka, ki bo govoril baje celih 6 ur.

Kriza v »Rusinkem klubu«.

Dunaj 22. marca. V »Rusinskem klubu« je izbruhnila resna kriza zaradi spora med rusinskimi poslancema Staruhom in Lewickim, ki bo baje zelo nevarna za obstoj »Rusinskega kluba«.

Bančni odsek.

Dunaj 22. marca. Bančni odsek je imel danes sejo, v kateri se je raz- vila specialna debata o bančni pred- logi. Sprejeti so bili vsi členi razen člena 1., 82. in 111. katere je odsek nekoliko izpremenil.

Parlamentarna komisija »Slovenske enote«.

Dunaj 22. marca. Jutri se vrši seja parlamentarne komisije »Slovan- ske enote«.

Stavka pomorščakov v Trstu.

Trst, 22. marca. Med lastniki ladij in mornarji se bodo začela baje v kratkem z vladnim posredovanjem nova pogajanja. Socialno demokra- tični poslanci so brzojavno svetovali mornarjem, da naj med tem časom dokler se vrše posredovalna pogajanja, zopet začno z delom. Pričakovati je tedaj, da nastane med lastniki ladij in paroplovnimi družbami na eni in med mornarji na drugi strani, nekako pre- mirje.

Uspeh hrvatske opere.

Zagreb, 22. marca. Sročil je bila premiera Hatzejeve opere »Povratak«, ki jo je skladatelj sam dirigiral. Opera je dosegla sijajen uspeh. Občinstvo je prirejalo skladatelju navdušene ovacije ter mu podarilo nad 20 lovorjevih vencov. Da je bil uspeh opere res ko- losalen, dokazuje dejstvo, da je po predstavi šla h gledališki upravi depu- tacija s prošnjo, naj bi se opera po

kratkem odmoru še enkrat ponovna. Tej prošnji uprava ni mogla ugoditi, ker so bili pevci že preutrujeni.

Bivši sultan Abdul Hamid umrl?

Solun, 22. marca. Po mestu se z vso upornostjo vzdržuje vest, da je danes ponoči v vili Alatinii umrl bivši sultan Abdul Hamid. Koliko je resnice na tej vesti, se dosedaj še ni dalo dognati.

Kdo bo italijanski minister zunanjih del?

Rim 22. marca. Kabinetna kriza še vedno ni končana, zlasti pa je še vedno odprto vprašanje, kdo postane minister zunanjih del. Največ šans ima general Bettolo, v kombinaciji pa sta tudi dosedanj zunanji minister San Giuliano in prejšnji Tittoni.

Monarhistična propaganda na Portu- galskem.

London, 22. marca. Monarhistično gibanje na Portugalskem se vedno bolj širi, zlasti na severu države. Središče monarhističnega gibanja je Oporto. Tu je dala vlada prijeti radi monarhistične propagande več vojakov in enega pol- kovnika. Včeraj so se v Lisaboni pred ministrstvom zunanjih del prigodile velike protirepublikanske demonstracije.

One p. n. somišljenike in somišljenice.

ki so nam v svrhu reklamacij izročili kako uradno listino, prosimo, da se zglobe v tajništvo narodno-napredne stranke, **Wollova ulica 10/1**, kjer dobijo ob uradnih urah priloge nazaj

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Darila.

Upravništvu naših listov so po- slali:

Za Cirij - Metodovo družbo: A. Sepacher v Trzinu 6 K pod devizo: Smo Jožeta G. praznovali, Pri Perkotu lepo vezvali, A tudi naši družbi darovali Smo mama, Mici, France, Tono z njim vred te male kronje.

Vesela družba pri licitaciji mestne zastavljavnice v Mestnem domu za ubito »šipo« na zlati žepni uri na- brano 40 v in Josip Marčun, Kolovrat 1 K. Skupaj 7 K 40 v. Živel! na- biraleci in darovalci.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 19. marca: Marija Selan, posestnikova žena, 52 let, Zaloška cesta 11.

Dne 20. marca: Katarina Lux, hiralka, 93 let, Radečkoga cesta 11. — Matevž Osolin, hiralec, Radečke- ga cesta 11. — Ana Babič, hči sodne- ga oficijanta, 15 let, Poljanska ce- sta 39.

Dne 21. marca: Fran Schuster, hišni posestnik, 65 let, Kapiteljska ulica 5. — Marija Močnik, hišna po- sestnica, 74 let, Hrenova ulica 18. — Terezija Stibernik, gostilničarka, 41 let, Karlovska cesta 34. — Marija Dovžan, zasebnica, 65 let, Radečke- ga cesta 11.

V deželni bolnici:

Dne 17. marca: Jera Petančič, delavčeva hči, 1 dan.

Dne 18. marca: Fran Novak, de- lavčev sin, 10 mesecev. — Terezija Starbek, gostilničarka, 43 let.

Dne 19. marca: Ivan Pirc, ob- činski ubožec, 40 let. — Pavo Suhan- ka, brivski pomočnik, 24 let.

Dne 20. marca: Josip Bratun, hlapec, 60 let.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vjudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponove, da pošiljanje ne pre- neha in da dobe vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . . 34 — Četrto leta . . . 6 — Pol leta . . . 12 — En mesec . . . 2 —

V upravnistvu prejeman na mesec K 1-90.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . 25 — Četrto leta . . . 6-50 Pol leta . . . 13 — En mesec . . . 2-30

Za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan za- dnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naro- čnine brez ozira na vsakom, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravništvo »Slovenskega Naroda«

Razgled po slovanskem svetu.

— Mestni svet procvetajočega mesta Královo-Pole na Moravskem je imenovalo eno najkrasnejših novih ulic »Slovanská ulice«.

— Slovanska časopisna razstava v Belgradu. Ob priliki X. vseslovanškega časnikarskega kongresa, ki se bo vršil v Belgradu dne 10., 11., 12. in 13. julija t. l., se priredi v proslavo desetletnice »Vseslovanške časnikarske zveze« prva velika vseslovanška razstava listov in časopisov. Razstava se prireja na podlagi rešitve upravnega odbora »Zveze slovanških časnikarjev« v Pragi na seji dne 17. decembra 1910, in na predlog članov tega odbora: I. Ivaniča, P. Despotovića in I. Miškovića. »Srbsko novinarstvo« je že izbralo odbor za razstavo, ki je že prišel s pripravi za razstavo. Iz teh razgovorov se odbor obrača na vse srbske in slovanške liste in časopise, da izvolijo poslati po dva eksemplara najnovejših števil svojega lista na naslov: »Srbsko novinarstvo« (za izložbu) Beograd.

— Novi »veležidajniški« procesi na severu in na jugu monarhije. Lansko leto so v Pulju aretirali enoletnega prostovoljca inženirja Boreka iz Prage. Listi so takrat poročali, da so Boreka zaprli radi protivojaske in »veležidajniške« propagande. Obdolženca so iz Pulja prepeljali v Prago. Pred nekaj tedni so listi priobčili vest, da je bil Borek obsojen v 5letno težko ječo, katera vest pa je bila naknadno dementirana. Sedaj javlja praška »Union«, da je oblast opustila namen inženirja Boreka tožiti radi protivojaske »veležidajniške« propagande, marveč je državno pravdušništvo vložilo proti inženirju Boreku in Harlasu ter proti akademikom Dvoraku, Sojki in Kupru tožbo zaradi hudodelstva motenja vere po § 122. k. z. Kdaj bo obravnavana, se ni znano, ker so se vsi obdolženci proti obtožnici pritožili na višjo instanco.

— Hrvatska Kruna« piše: Višji državni pravnik Cipice se je te dni vrnil z Dunaja v Zader. Njegov brzojavni poziv na Dunaj je dal povod najraznovrstnejšim glasovom in kombinacijam. To tajinstvenost je povečala tudi dolgo bivanje namestnika Nardellija na Dunaju. Mnogi zro že drugi »veležidajniški« proces proti Srbom in sicer proti Srbom v Dubrovniku. Govori se, da bo v tem procesu igral vlogo deželni poslanec dr. Aleksander Mitrović. Ta proces je list »Dubrovnik« napovedal že pred tremi — štirimi meseci.

— Nova afera v Bolgariji. Projšnji bolgarski minister general Savov je oddal dobavo topov za armado francoski tvrdki Schneider v Creuzot. V pogodbi se je določilo, da ima tvrdka plačati primerno globa, ako dobave ne bo mogla izvršiti v določenem času. Ta globa je znašala 7 milijonov levov in to globo je tvrdka tudi plačala. Ko pa je minister Savov odstopil ter bil imenovan za njegovega naslednika general Nikolajev, je tvrdka Schneider vložila prošnjo, naj se ji vplačana globa povrne. Minister je to prošnjo odkazal v rešitev posebni komisiji. Ne da bi čakal na odločitev te komisije, je na to odredil, da se ima vplačana globa 7 milijonov levov vrniti tvrdki Schneider. Tri mesece kasneje je ministra šef administrativnega oddelka opozoril na to, da se je globa tvrdki Schneider protizakonito vrnila. Sedaj je vojni minister predložil vso stvar ministrskemu svetu, da odobri njegov ukrep. Stvar leži sedaj že nad eno leto na ministrski mizi, ne da bi ministrski svet o njej sklepal, dasi bi bila vlada upravičena, takoj razveljaviti pogodbo, sklenjeno s tvrdko Schneider, ker le ta ni izpolnila niti 30 % prevzetih obveznosti. »Večerna Pošta« ki je razkrila to afero, stavlja na vojnega ministra vprašanje, ako je morda onih 7 milijonov vrnil zato, ker je imel pri tem gotove osebne koristi.

— Jugoslovanska akademija v Zagrebu je imela preteklo soboto svoj občni zbor. Na tem občnem zboru sta bila imenovana za dopisujoča člana dr. Fr. Ilešić, predsednik »Slovenske Matice« v Ljubljani in profesor dr. Fran Kos v Gorici.

Razne stvari.

* Kuga. Na vzhodnih progah Mandžurske železnice je mednarodna komisija obhodoila vse od kuge prizadete kraje in konstatirala, da je v vseh teh krajih kuga popolnoma prenehal.

* Mati in tašča. Zlatar Druk v Lvovu je dobil od bolnišnice obvestilo, da je umrla njegova 70letna mati. Odredil je pogreb in ga plačal. Ko se je vrnil s pokopališča pa je dobil od bolnišnične uprave obvestilo, da njegova mati še živi in da je dal pokopati taščo nekega mesarja. Druk je šel k mesarju in zahteval od njega izplačilo 160 K, ki jih je bil izdal za pogreb, mesar pa je rekel, da bi bil dal za pogreb svoje tašče k

vojnemu 40 K ter se je branil plačati. Stvar pride sedaj seveda pred sodišče.

* Poljubi, predajem, znanice, smrt. Gozdar Juri Mihalič iz Jurdanovec se je pred kratkim seznanil s Marijo Stipić, katere mož se je bil izselil v Ameriko in je tam izginil. Mihalič se je hotel poročiti s Stipićvo. V nedeljo sta se sprehajala na bregu Drave v Oseku, kar naenkrat pa je zahtevala Stipićeva od svojega ljubimca 3 K predjuma za poljube in dr., kar mu je bila dala tudi kot predjuma. To pa je gozdarja ujezilo in začel jo je zmerjati na kar je ona odgovorila z zausnicami. Začela sta se ruvati in Mihalič jo je skušal vreti v Dravo, kar se mu je po težkem naporu tudi posrečilo. V zadnjem trenutku pa ga je zagrabil ona za suknjo in potegnila s seboj v vodo. Še nekaj časa sta se borila v vodi, potem sta izginila. Gozdarja so že potegnili mrtvega iz Drave, nje pa dosedaj še niso našli.

* Predrzen tat in goljuf. Dunajska in praška policija je že delj časa zasledovala s tiralicom komornega strežnika Vincenca Maligaska. Koncem februarja je ušel iz hiše Redif paše v Carigradu, kjer je bil izvršil več tatvin ter se obrnil proti Hamburgu. Tam je stopil v službo na ameriškem parniku »Prezident Lincoln«. Par minut, predno je odplul parnik iz Cuxhavena, pa so ga spoznali in aretirali. Med zasliševanjem na policiji je skočil skozi okno in streljal potem na cesti iz revolverja na zasledovalce, zadel pa ni nikogar. Od tedaj o njem ni nikakega sledu.

* Gosti. Dne 15. marca je prišlo v Gornji Bečvi na Moravskem v hišo kmeta Pavlice 5 cigank in 3 cigani ter so prisilili kmeta, da jih je pustil na svojem ognjišču kuhati, kar so našli v hiši. Kmet pa je obvestil o tem po nekem otroku orožniško postajo in kmalu je prišel stražmešter. Tuma ter vse cigane aretirali. Ko jih je peljal iz hiše, pa so začeli cigani bežati na vse strani. Po kratkem zasledovanju je pozval stražmešter cigane, naj se ustavijo in oddal dva strela v zrak. Ker se pa cigani le niso hoteli ustaviti, je ustrelil nekega 28-letnega cigana ter ga zadel v tilnik, tako da je bil na mestu mrtve. Drugi cigani so ušli.

* Iz življenja ogrskega sodnika. »Az Este«, budimpeštanski list je dobil od nekega svojega dopisnika sledeči dopis: G. Tomaž Malonyay, višji sodnik v Sztopkovskem okraju je dobil 27. februarja z jutranjo pošto pismo iz glavnega mesta v komitatu. V tem pismu mu naznanja njegov svak, šef komitatne uprave, Julij Dokus, v prijateljskih besedah, da se je tiskar Samuel Anzelm pritožil, da sodnik že dve leti ni plačal naročenih uradnih tiskovin. Nadalje mu piše šef in svaki, da mu pač ne bo preostajalo nič drugega, kakor da plača račun, ki se glasi na 84 K 50 v, ker je vedno o pravem času dvisal pavšal za urad. Na ta prijateljski opomin je dal poklicati sodnik tiskarja k sebi in mu naštel denar. Ko pa je bil tiskar denar spravil in se je hotel odstraniti, je skočil sodnik proti njemu, mu segel v lase in ga začel neumisljeno pretepavati. Prijel ga je z lovcem za vrat in z desnico obdelaval njegovo glavo, zraven pa vpil: »Ti bom že pokazal, kako plačujejo gospodje!«

Le s težkim naporom se je posrečilo napadenemu izviti se iz krepčev svojega nasprotnika. — Isti večer je bil v hotelu »pri Kroni« ples obrotniške mladine. Plesna dvorana se nahaja v prvem nadstropju, na drugem komeu hodnika pa se nahaja tudi kazino. Tja je šel zvečer sodnik Malonyay. Pred odprtimi vrati plesne dvorane je stal 6letni hišni hlapec Andrej Tovarnyenzski in gledal v dvorano. To sodniku ni bilo prav; prijel je Tovarnyenzskega za vrat in ga vrget po stopnicah z besedami: »Kaj delaš tu, ti pasja zalega! Stari mož je oblezel pod stopnicami in se ni gnil. Odnosi so ga v sosedno kopališče in ga pustili do drugega jutra samega. Sodnik se niti trenutek ni brigal za svojo žrtev in je šel igrat karte v kazino. Drugi dan se je pobrigal lastnik kopališča za starca in je videl, da mu gre zelo slabo. Proti poldnevju je prišel okoližni zdravnik in konstatiral težke notranje poškodbe. Odredil je, da ga poneso na prihodnjo železniško postajo, ki je bila oddaljena 52 km. Od tam so ga hoteli odpeljati v bolnišnico. Ko pa je prišel kmečki voz v tretjo vas, je Tovarnyenzski izidnil. Pričeli so ga nazaj in okoližni zdravnik je sedaj konstatiral, da je umrl — za starostno oslabelostjo in to kljub temu, da je bilo pet prihodnih kovega zločina in sicer Ivan Krajnik, Stefan Hezko, Ivan Osmilla, Miha Fischer in Lazar Goldmann. Poročevalce »Az Este« se je obrnil v tej zadevi na višjega sodnika Julija Metznerja in izvedel od njega, da je neki Tkaš napravil že tozadevno ovadbo, da ga bo pe sodnik Malonyay tožil zaradi obrekovanja, ker poroča sam, da je Tovarnyenzski bil totalno pijan in je sam padel po stop-

ninah. Na nadležna vprašanja je odgovoril višji sodnik poročevalcu, da je včasih zelo dobro, če opravi sodnik nekatere zadeve s par zausnicami. — In to imenujejo tudi pravico.

Gospodarstvo.

Bosansko - dalmatinska železnica.

Ces. svetnik Kupka je priobčil v »Handelsmuseum« zanimivo razpravo, iz katere posnemamo sledeče: V skupnem ministrskem svetu dne 26. februarja tega leta so se nadrobno posvetovali o še nedognani zadevi bosanske železnice. Pri predloženem razgovoru, ki ga je sprožil finančni minister, se je konstatiralo — tako poročajo listi, da interesi Avstrije in Ogrske niso v vseh smereh skupni. Ker se v ministrskem svetu ni moglo doseči sporazumljenosti med obema vladama, so se omejili na to, da so vzeli na znanje poročilo skupnega finančnega ministra in da so pogajanja preložili na poznejši čas.

Pač skromen rezultat po desetletnem trudu! Umestno bi morda bilo, dotakniti se, če tudi samo površno s predgovorine te važne železniške zveze, ki sega nazaj do l. 1868. Takrat je prošil grof E. Zichy za predkoncesijo za normalnotirno železnico od Budimpešte čez Sobotico in Vukovar do Sapljita. Skoraj ravno takrat je pa prošil general Turr za predkoncesijo za normalnotirno železnico, ki naj bi bila zvezana z železnico Alföld - Reka v smeri proti Brodu, potem čez Savo in navzgor po vrbski dolini, čez Dinarske alpe, do Sapljita, s postranskima programoma do Šibenika in Zadra, do financiranja teh dveh načrtov pa ni prišlo. Leta 1870 je avstrijska vlada predložila projekt (Knin - Novi), ki je podlaga sedanjemu načrtu. Zgradila naj bi se proga od Sapljita (s postranskimi zvezami do Šibenika in Zadra) čez Karlovac do Ljubljane ali pa od Knina skozi Bosno, ki je bila takrat še turška provinca, čez Bihač (dolina reke Une) do Novega in od tukaj čez Sisek do Barsega.

L. 1873 je sledil takozvani Molliaryjev železniški projekt, katerega je izdelala iz vojaških virovov avstro - ogrske vojna uprava, in pa Banffyjev projekt, da se zgradi normalnotirna železnica od Sapljita - Knina do proge Karlovac - Reka. Ta načrt so z ozirom na velike troške (32-96 milijonov goldinarjev) in pa z ozirom na to, da bi bilo to za ogrske gospodarske in prometnopolitične razmere neugodno, odklonili. Ker je pozneje vojna uprava nujno urgirala zadevo, je prišlo l. 1904 to vprašanje zopet v ospredje. Z ogrskim investicijskim zakonom imenovane ga leta je bilo sklenjena zgradba proge, ki naj bi šla od Bihača ter bila zvezana z državno železnico Karlovac - Reka, v naslednjem letu pa zgradba dalmatinske železnice Ogulin - Otočac - Gospić - Gračac - Knin s postransko progjo do Bihača kot vicinalno progjo. Zgradbo, kakor tudi financiranje so ovirale velike težkote, vendar so pa izjavili, da je iz strateških ozirov ne morejo več odlašati. Ta proga gre čez gorovje Mala Kapela, gre po dolinah reke Gačka in Lika v smeri proti Gospiću, prekorači velebitne gorovje z razvodjem dinarskih Alp in doseže pri kilometru 220 dalmatinsko mejo; z obema projektiranimi zvezama proti Otočacu in Bihaču je proga, ki naj se zgradi na ogrskem ozemlju, dolga 298 km.

Glede dalmatinske železnice je odgovoril državni tajnik marca 1907 v ogrski magnatski zbornici na neko vprašanje v tem smislu, da železniška zveza, ki jo je sprožilo skupno vojno ministrstvo in ki jo podpira avstrijska vlada, nima z ogrskega stališča v gospodarskem in prometnopolitičnem oziru nobenega pomena, dočim je pa za Dalmacijo največjega pomena. Trasa še ni končno določena, ker pridejo v poštev tri proge, ki vse drže od avstro - ogrske meje do Knina, in sicer: a) od Gračaca čez Gospić in Otočac do Ogulina, kjer se zveže z ogrsko državno železnico; b) od postaje Tounj ogrskih državnih železnice proti Gospiću in Gračacu in c) proga, ki drži po dolini Une, na katero bi pa ogrska vlada ne imela neposrednega vpliva. Glede a in b je vlada pripravljena, pritrčiti zgradbi tej prog, ki bi zahtevala velike izdatke od strani Ogrske, med tem, ko bi morala Avstrija, ki ima mnogo interesa na tem, priznati več protiuslug gospodarskega in prometnopolitičnega značaja. Ogrski trgovinski minister je prevzel s pritrditvijo ministrskega sveta zelo dalekosežne žrtve in zagotovil financiranje železnice. (Omenjena protiusluga zadeva neposredno zvezo Kašavsko - Boguminske železnice na prusko državno železnico pri Boguminu.)

Med avstrijsko in ogrsko vlado obravnavana pogajanja meseca junija in julija 1906 so vodila do sporazuma, ki je bil izražen v avstro-ogrskem sporazumu od oktobra 1907. 16. oktobra 1907 je bila ob enem predložena avstrijski in ogrski po-

časni zbornici pogodba glede ureditve medsebojnih trgovinskih in prometnih odnosov. Pogodba glede izdelanja je štiri desetletja zahtevane železniške zveze z Dalmacijo pravi: Izdelajo se polnotirne železniške proge: a) od postaje Novo mesto dolnjaskih železnice čez Metliko do deželne meje (ter stranska proga Ornomelj), od tod pa na Karlovac; b) s postaje Ogulin ali druge ugodno točke železnice iz Karlovca na Reko čez Otočac, Gospić, Gračac, Malo Popino in do deželne meje v Pribudici; c) od tod v Knin; in to vse se izpelje na ta način, da ima vsaka obeh vlad skrbeti za zgrajenje prog, ki tečejo po nje ozemlju. Določa se za začetek gradnje leto 1906 in za izvršitev proge pa oktober 1910 in b) najdelj december leta 1911. Direktna zveza proge Kašav-Bogudin z državno železnico od Bogumina do državne meje pri Annabergu se ne izvede. Ministrski predsednik je spremljal predložitev teh predlog z zelo široko zasnovanim govorom, pri čemer je izrekel npanje, da bo opomogla nova železniška zveza osamljenju dalmatinskih železnice, ki so do sedaj slepe železnice in premalo izrabljene, svoje naravno nadaljevanje na jug. S tem da se izpolni že dolgo gojena želja poslancev, ki jo je bilo pa mogoče uresničiti le z največjimi težkocami.

V ogrski poslanski zbornici je podarjal ministrski predsednik, da je vlada pritrčila zgradbi železniške proge čez Karlovac v smeri proti Kranjskemu in proti Kninu v smeri proti Dalmaciji, dobila pa da je garancijo glede tarifov.

(Konec prihodnjic.)

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 22. marca 1911.

Valute	Dejavn.	Magda
4% majeva renta	92.95	93.15
4 1/2% srebrna renta	96.80	97.00
4% avstr. krona renta	92.95	93.15
4% ogr.	91.55	91.75
4% kranjsko deželno posojilo	95.00	95.00
4% k. o. čelke dež. banke	94.00	95.00

Srečke	214.25	220.25
Srečka z l. 1860 1/2	310.50	316.50
„ l. 1864	156.00	162.00
„ l. 1868	297.00	303.00
„ zemeljske l. izdaje	285.50	291.50
„ ogrske hipotekne	252.00	258.00
„ dun. komunalne	530.00	540.00
„ avstr. kreditne	86.00	92.00
„ ljubljanske	74.50	80.50
„ avstr. rdeč. kriza	43.00	49.00
„ ogr.	35.00	39.00
„ bazilika	255.20	258.25
„ turške		

Valute	11.37	11.39
Ljubljanske kreditne banke	664.00	665.00
Avstr. kreditnega zavoda	556.00	557.00
Dunajske banke družbe	111.75	112.75
Državne železnice	755.50	756.50
Alpine-Monten	821.55	822.50
Čelke sladkorne družbe	283.00	284.20
Zivnostenske banke	277.00	279.00

Valute	11.37	11.39
Cekini	117.47	117.70
Marki	95.05	95.20
Franki	94.60	94.80
Libri	253.50	254.25
Rubli		

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 22. marca 1911.

Termin.

Pšenica za april 1911	za 50 kg 11.67
Pšenica za majnik 1911	za 50 kg 11.46
„ oktober 1911	za 50 kg 10.77
Rž za april 1911	za 50 kg 8.17
Oves za april 1911	za 50 kg 8.50
Koruzza za majnik 1911	za 50 kg 5.60

Efektiv.

Mlačneje.

Poslano.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bolehačim ljudem priporočati je porabo pristnega »Mollvege Selditz-praska«, ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želodce kreplivo ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastočim vspehom. Skatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepart, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 18

Priporočamo
novo trgovino
 865
manufakturim
blagom.
Jesih & Windischer
 Ljubljana
 Stari trg
 šte. 1
 (prej bazar).

NESTLE
JEVA

MOKA ZA OTROKE
 PREISKUSENO-VEDNO ZANESLJIVO

Specialiteta, edina slovanska ura za tolovadce.
 Dobi se samo pri trdkri

Ljubljana H. Suttner Ljubljana
 Mestni trg Sv. Petra cesta

FLORIAN
 Pa kaj se to pravi,
 Če trebuh boli?
 Pri pametni glavi:

 zavžij!
 Krepčilo želodca.
 potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudstva takovost liter K 240.
 Kabineta takovost „ 480.
 Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.
 Postavno varovano.

Zahvala.
 Vsem onim, ki so me ob smrti in pogrebu moje ljube žene
Amalije Tichý roj. Istenič
 na kakršenkoli način podpirali in izrazili svoje sožalje, posebno cenj. pevskega zboru za ginjaivo petje ter častitim gospem za poklonitev krasnih vencev kakor tudi vsem onim, ki so spremlili k večnemu počitku in ji tako izkazali poslednjo čast, izrekam iskreno zahvalo in Bog plačaj! 1086
 POSTOJNA, 21. marca 1911.
 František Tichý.

Danes zvečer
v kavarni „Merkur“
 Sv. Jakoba try
koncert.
 Začetek ob 9. uri zvečer. — Vstop prost.
 Se prijazno priporočata 1089
 n M. in V. Izliakar. n

Zlata svečnja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Seydlin
Dobiva se povsod.

Najboljša kupa.
Čistilo za zube

Izdeluje:
O. SEYDL
Stritarjeva ulica 7.

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska Ostrava. Natančno in temeljito sem preizkusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušeno in večletna raba izpričala, da je v resnici dobro. In ta je: **Seydlin**.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodilom 1 kruno. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinski vin, specializirani, najfinjši parfumi, kirurški obzori, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Rastova cesta št. 1. poleg novozgrajenega Fran. Jožefovega javlj. mostu. 169

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin južne železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 3800. Srednji zračni tlak 736.0 mm

Merica	Čas opazovanja	Stanje barometra v m m	Temperatura v C	Veloviti	Nebo
21	2. pop. 9. zv.	738.6	8.5	sl. jug	oblačno del. oblak.
22.	7. zj.	738.1	3.1	sl. sever	megla

Srednja včerajšnja temperatura 5.5°, norm. 4.6°. Padavina v 24 urah 0.0 mm

Ruski hrt

(Russischer Windhund.) poldrugo leto star **se prod.** Povprašati: Sodna ulica št. 3. I. desno. 1082

Kupi se knjiga „Socijalizem“

spisal dr. Krek. — Ponudbe z navedbo cene pod „Akademie Z 7307“ na trdko Haasenstein & Vogler, d. d. Dunaj I. 1. 1077

Iščem mladega, sposobnega mesarskega pomočnika

vestnega in marljivega. Plača po pogodbi. Nastop čimprej. 1075

Josip Južnič, mesar v Dolnicah.

Kupi se mlad pony

srednje velikosti z opravo in vozom. Ponudbe na upravnitvo »Sl. Naroda« pod šifro „Fr. M.“ 1051

Županstvo občine Vič potrebuje za takojšnji nastop občinskega tajnika.

Kdor reflektira na to službo, naj se zgleda pri podpisnem županstvu. Plača po dogovoru. 1088

Županstvo občine Vič, dne 22. sušca 1911.
Franc Oblak, župan.

kompanjon prodajalko.

za prevzetje jako dobro vpeljane trgovine s kolonialnim blagom na debelo v Trstu. — Ponudbe pod: „A. S. št. 37“ pošto ležeče v Trstu.

Hišni sluga.

Več in zaupljiv človek, ki bi obenem opravljal službo hišnika, se sprejme z dobro plačo v trajno službo za v Sarajevo (Bosna). — Bivši vojaki in vrtlarstva malo večji z večletnimi svedobami imajo prednost. Za vprašati v upravnitvu Slovenskega Naroda. 934

Lep volik prodajalniški lokal

z vso opravo za špecerijsko, manufakturno in galanterijsko blago, ker se je trgovina že nad 30 let izvrševala,

se takoj odda.

Lokal leži ob deželni cesti, v večji fari na najlepšem prostoru ter nasproti c. kr. sodnije. — Eventualno se tudi **proda** iz hrastovega lesa delana in še prav dobro ohranjena

prodajalniška oprava.

Kje, pove upravnitvo »Slov. Naroda.«

Kri! 50% prihranka in okusen zajtrk

dosežejo. dobe oni, ki mesto kave, čaja, kakaa, sladne kave, Puro, Soma-tose, Sanatogena, redilnih soli, mesnega izvlečka, jušnih zabel, otroške moke itd. pije 1024

Sladin je dr. pl. Trnkoczya sladni čaj. Povsod 1/2 kg zavitek 50 h. Tudi pri trgovcih. Po pošti (najmanj 5 zavitev) pri le-karnarju Trnkoczyu v Ljubljani, Kranjsko. — Glavne zaloge: Dunaj, lekarna Trnkoczy: Schönbrunnerstr. 169, Josefstadtstr. 30, Radetzkyplatz št. 14, V Gradcu, Sackstr. 3.

Moč!

Zdravje!

VABILO
k
rednemu občnemu zboru
„Posojilnice v Radovljici“
reg. zadr. z omejenim poročtvom, ki se bode vršil
v četrtek, dne 30. marca 1911 ob 3. uri popoldne v posojilnični pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računa za leto 1910.
4. Čitanje revizijskega poročila »Zveze slov. zadrug« v Ljubljani.
5. Volitev ravnateljstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti. 1074

Dobro rodbinsko kavo

priredi že mali dodatek „pravega : Francka :“ s kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled svoje nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti je našel pravi Franck toli priljubljeni sprejem v slehernem gospodinjstvu.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dolžniška glavnica K 5.000.000. Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu. Rezervni fond 610.000 kron. 39

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 % 0. Priporoča promese na Ziske srečke Žrebanje 1. aprila. Glavni dobiček K 180.000—

Blizem na svoje malene trgovine dobro izurjeno 1080

prodajalko.

Vstop takoj.
Franc Xav. Aumanna sin v Krškem.

Pristna brnska sukna.

Pomladna in poletna sezija 1911.

Kupon	1 kupon	7 kron
Metr. 3'10 dolg	1 kupon	10 kron
za kompletno	1 kupon	12 kron
moško obleko	1 kupon	15 kron
(suknja, hlače, te-	1 kupon	17 kron
lovnik) stane samo	1 kupon	18 kron
	1 kupon	20 kron

Kupon za črno salonsko obleko 20 K dalje blago za površnike, turistiški ločen, svilnati kamgarn itd. itd. razpošilja po tvorniških cenah kot solidna in poštena vrlo znana 472

zaloga tvornice sukna
Siegel-Imhof v Brnu.

Vzorce gratis in poštino prosto. Prodajati prihranjenih odjemalcev, ako blago naroči direktno pri firmi Siegel-Imhof se precej zniža. Zaradi slabe prodaje blaga vodno najpogostejša popolnoma svobodnega blaga. — Stalne najnižje cene. — Tudi najmanjša naročila se po vzoru vestno izvrše.

KINTA

Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so **KINTA kolesa.** Najboljše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Special. trgovina s kolesi in posam. deli.
Izposojevanje koles.

Opr. št. P 24/7-134. 1085

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Trebnjem je po prošnji lastnikov pl. Otmarja ter nedoletnih Matilde, Arturja in Ivana Weselke na prodaj po javni dražbi zemljišče vlož. št. 361 d. o. Trebnje, sestojee iz

hiše št. 33 z 8 sobami, 2 kuhinjama, verando, obokano kletjo ter iz vrta v obsegu 19 a 16 m²

za katero se je ustanovila izključna cena v znesku 16200 K. Dražba se bo vršila

dne 22. aprila 1911 ob 10. uri dopoldne

pri **podpisnem sodišču soba št. 2.**

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je plačati s 6% obrestmi do 1. julija 1911.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodišču **soba št. 2 v uradnih urah.**

C. kr. okrajno sodišče v Trebnjem oddelek I.

dne 16. marca 1911.

Redka prilika! Redka prilika!

Jako dober pianino

se po ceni proda na voglu Sv. Petra ceste, vhod Radeškega c. št. 2, I. nadstropje. 1084

V lepem gozdnatem kraju južne Štajerske se proda zelo ceno

za tovarno popolnoma pripravno **dvonadstropno** 1078

poslopje z vodno silo,

francoskim vodnim kolesom in z več orali dobre zemlje.

Resnim interesentom daje vsa pojasnila **Vinko Vabič ml., žalec.**

Stanovanja

se oddaja z 1. majnikom oziroma še prej in sicer: 2 stanovanj obstoječih iz dveh sob, kuhinje in pritlikin in 2 stanovanj obstoječih iz 1 sobe, kuhinje in pritlikin.

Stanovanja so popolnoma prenovljena in ima poslopje lastni vodovod in krasno solahno in zračno lego, vsled česar so zelo priporočljiva. 931

Nadaljna pojasnila daje **Janko Popovič, Bleiweisova cesta št. 32** oziroma **Jos. Jebacin, špecerijska trgovina na Dolenski cesti v isti hiši,** kjer se lahko ogledajo stanovanja.

Resna ženitna ponudba.

Trgovca 28 let star, v mestu, z jako dobro idočo trgovino z mešanim blagom, s premoženjem od 35.000 do 40.000 K, želi gospodično, katera ima v resnici veselje do trgovine, si želi srečen dom in ima premoženja 20.000 do 30.000 K, eventualno tudi vdovo, takoj poročiti. Anonimna pisma so brez pomena. — Tajnost pod častno besedo. 1083

Samo resne ponudbe blagovolijo se odposlati pod šifro „najdena sreča“ na uprav. Slovenskega Naroda.“

Trgovskega potovalca

v proviziji, manufakturne stroke, dobro vpeljanega na Kranjskem in Sp. Štajerskem sprejme takoj 1060

Dragotin Hribar v Ljubljani.

Mesečna soba

se odda s 1. aprilom v Beethovnovi ulici 7. Poizve se pri 1065

fotografu Viktorju, ali pri hišnici.

Sprejemem takoj ali do 15. aprila

pomočnika

kateri je zmožen samostojno peljati manufakturno.

Plača po dogovoru. — Naslov v upravnitvu »Sl. Naroda«. 1053

Potnika

za Kranjsko, Istro in Dalmacijo z znanjem slovenskega, srbskega, italijanskega in nemškega jezika, ki je že potoval po teh krajih za galanterijsko, drobno in pleteno blago, išče 1020

J. Cvijlić, Dunaj VII., Schottenfeldgasse 51.

Pristnega, najfinejšega, čistega

masla

se odda nekaj sodcev 1079

à 50 do 60 kg po primerni ceni. **Ivan Müller star., Zagorje ob Savi.**

Več izurjenih

delavk

za pletenje nogavic 1058

na stroju sprejme

M. FRANZL, Privoz št. 10.

Sedlarskega pomočnika in sedlarskega vajenca

išče 1013

sedlarski mojster **Mihael Osolin** v Vrbi, pošta Lukovica, Gorenjsko. Vstop takoj.

Najboljša in najzdravejša

barva

za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

S. STRMOLI

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Cenovnik lasnih izdelkov in potrebščin se pošlje na zahtevo zastonj.

Telefon št. 16. Leta 1837. ustanovljena delniška družba 427 Telefon št. 16.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Priporočamo našim
:: gospodinjam ::

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Prva kranjska izvozna pivovarna in sladarna na Vrhniki
priporoča svoje izborne izdelke.
Naročila sprejema tudi Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Vila

nova, v najlepši solnčni
legi, obsegajoča 3 sobe,
eno sobo za služkinjo,
kuhinja, jedilno shrambo
in klet, stekleno verando,
balkon, sadni vrt in vrt za
zelenjavo, park, v hiši parna,
solnčna in zračna kopel, prikladna
za bolnike, se odda takoj kot
letno ali letno stanovanje na
Vrhniki. — Več se izve v upravnistvu
»Slov. Naroda«. 1054

OXO

govejejuhina

kocka

družbe

Liebig

da hitro in na ugoden način krožnik najboljšo govejo juho. — Cena samo 5 vinarjev.

Tvrška Oton Homan v Radovljici,
trgovina z mešanim blagom sprejme
tako ali za poznejši termin, spretno,
zanesljivo, samostojno 1057

kontoristinjo
in blagajničarko

ki je že kot taka, ali kot prodajalka
službovala.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 35
VL. GELBAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Pozor!
Edina v Ljubljani

Laška kuhinja

Pozor!
Edina v Ljubljani

hotel Malič, nasproti glavne pošte.

979 Vsak dan sveže ribe jadranskega morja raznih vrst.
Sprejemajo se od sobote dalje abonenti na kosilo od 50 v naprej.
Pristna južna vina Brioni i. dr. Vsak dan kaka specialiteta laške kuhinje
in sveže trženske škedenjske ročice (bige). — Danes specialiteta od
7. ure dalje Battuta ala Americana. Kaj je to, se izve tam.

Kreditno in eskomptno društvo

R. Z. Z. O. J.

PULJ, Ulica Giosuè Carducci št. 45.

Uradne ure od 9—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.
prejema a) hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2 %
b) vloge na tekoči račun
c) tedenske vloge na deleže;

daje članom predujme in kredite v svrhu poboljšanja njih
stanja in gospodarstva; preskrbuje inkase, eskomptuje menice
in daje informacije o vsakem bančnem poslu.

Svojim članom daje društvo svete o vsem, kar se
tice različnih taks in drugih finančnih poslov.

Pivovarna Mengeš

JULIUS STARE

Ustanovljena leta 1818.

Ustanovljena leta 1818.

Zaloga v Ljubljani,

Metelkove ulice št. 19

priporoča svojo izborno vležano marčno, dvojno
marčno in bavarsko pivo v sodčkih in steklenicah.

Telefon št. 248.

Telefon št. 248.

Proda se

lepo posestvo

oddaljeno 1/2 ure od Ljubljane, z lepim
gospodarskim poslopjem, lepim velikim
sadnim vrtom, zemljiščem (15 do 16
oralov), v katerem ležita 2 lepa, za-
raščena gozda. Vse to leži v bližini
hiše, najbolj oddaljeno je 15 minut.

Proda se po ugodnih cenah. Več
se poizve: Cegnarjeva ulica 12,
Ljubljana, Vedmat. 929

Ivan Domlcelj v Novi Sušici
pri št. Petru
na Krasu proda zaradi družinskih
razmeri takoj ali pa na prostovoljni
dražbi dne 18. aprila t. l. ob 2. uri
popoldne pod zelo ugodnimi pogoji:
1032

novourejeno hišo

2 kleti, 7 prostorov za trgovino in
gostilno, 3 spalne sobe, 1 veranda. Dalje
tovarno sodavice
z vso opremo. — Voda se nahaja v
hiši. — Konecije so: za gostilno,
žganjetoč, prodajo tobaka, izdelovanje
sodavice, ter trgovino z mešanim blagom,
dalje proda tudi

gospodarsko poslopje,
svinjak s kuhinjo in
lep vrt zasajen s trtami.

Vabilo

na

redni občni zbor

Posojilnice v Črnomlju,

R. Z. Z. Z.

ki se vrši

dne 2. aprila 1911 ob 3. uri
: popoldne v lastnem domu. :

DNEVNI RED:

1. Poročilo o reviziji »Zveze sloven-
skih zadrug«.
2. Poročilo načelstva o delovanju po-
sojilnice v letu 1910.
3. Predlaganje računa za l. 1910 in
razdelitev čistega dobička.
4. Dopolnilna volitev ravnatelja ozir.
enega člana v načelstvo, za po-
slovno leto 1911.
5. Nasveti.

Ako ne bi bil občni zbor ob 3. uri sklep-
čen, se vrši isti dan na istem kraju in z
istim dnevnim redom ob pol 4. uri popoldne
brez ozira na število navzočih zadrugnikov
drug občni zbor.

K obilni udeležbi vljudno vabi

1076

Načelstvo.

Tehnična pisarna in stavbno podjetje

Ingenieur H. UHLÍŘ

3801 Ljubljana, Resljeva cesta št. 26.
Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, strokovni znanstveni izvidi, prevzeta zgradb.

Modni salon v Ljubljani

Stari trg A. Vivod-Mozetič
št. 21

Radi pozne damski klobuki po znižanih
:: sezona :: cenah. ::
Sprejemajo se popravila. Pošilja se tudi na izbiro.
Žalni klobuki vedno v zalogi.

Proda se pod ugodnimi pogoji:

Lepo arondirano posestvo

z obširnimi gospodarskim poslopjem, velikimi skladišči s prizidano vilo; posestvo
je deloma zaraščeno s smrekami in hrasti, večinoma pa je travnik ob vodi
Gradašci blizu Viške cerkve; tudi je že parcelirano in ugodno za stavbo hiš.

Nova enonadstropna hiša

na Selu pri Ljubljani ob Poljski cesti iz Zaloške ceste proti kemični tovarni.

Dve veliki parceli

1038

v mestnem logu ob Malem grabnu, pripravi za stavbo delavskih hiš.

Vila tik ljubljanskega pomerlja

ob Dolenjski cesti s prodajalno in lepimi skladišči.

Lepo arondirano posestvo

s hišo in gospodarskimi poslopi v najlepšem kraju Ljubljane; v hiši se izvr-
šuje že mnogo let gostilniška obrt, mnogo obiskana gostilna.

Lepo posestvo v Drnovci blizu Vač,
obsegajoče 63 oralov njiv, travnikov, vrtov, gozda, z dvema hišama, obširnimi
gospodarskimi poslopi, redi se lahko 20 glav goveje živine, 200 ovac in 100
ščetinarjev; komaj nekaj minut od posestva se nahaja mlekarina.

Lepo posestvo na Kresniškem vrhu
blizu Litije, večinoma gozd, pa tudi njive in travniki z lepimi hišami in gospo-
darskim poslopjem.

Vleposestvo na Spod. Štajerskem

blizu Šoštanja, 540 oralov gozdov, njiv, travnikov, 30 poslopij, 2 mlina in ena
žaga, dva lastna lova.

Pojasnila podaja pisarna dr. Frana Počka v Ljubljani,
Stari trg št. 30.

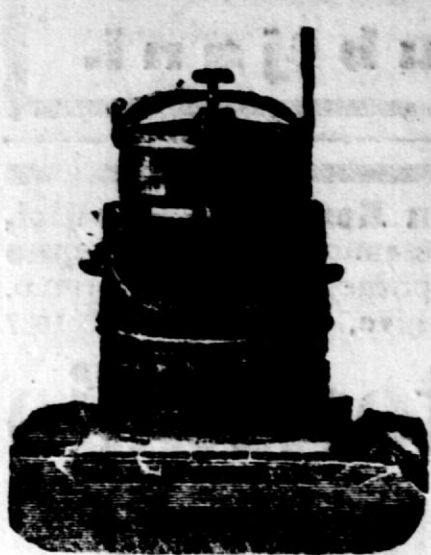
Cementne cevi
v vseh dimenzi-
jah, barvaste
plošče itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.
Ljubljana.

Stopnice,
balkone, spo-
meniki, stavbni
okrasni itd.

Uvažujte pri obnavljanju
spomladanskih oblek in površnikov
za gospode in deca

in najnovejšo konfekcijsko trgovino :
Maček & Komp.
v obližju glavne pošte, Franca Jožeta cesta št. 3.

Najbolj pripravne in varne
hrzoparilnice

za krmo, slamoreznice, preše in stiskalnice za sadje in grozdje, reblijače, reporeznice, motorje, želez. blagajne, nagrebne križe, stavbene potrebnosti in vso drugo železnino se dobiva najcenejše in najboljše pri znani

veletgovini z železnino in poljedelskimi stroji

FR. STUPICA v Ljubljani

Marije Terezije cesta št. 1.

Zahtevajte ponudbe!

Cene nizke!

J. Zamljen

čevljarški mojster

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3

izvršuje vsa čevljarška dela do najfinerše izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorake in televaldske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera priposlan čevljev.

Ženitna ponudba.

Mlad inteligenten posestnik, čedne zunanosti in blagega, mirnega značaja, v prijaznem kraju s čistim letnim dohodkom do 6000 K, želi spoznati zdravo, sebi primerno gospico s srčno oliko 20 do 30 let staro, ki ima veselje do trgovine ter lastno premoženje ozir doto, koja je navesti. Le resne zaupne ponudbe na upravnishstvo „Slov Naroda“ pod šifro „za industrijo 50.000“.

Modni salon.

Častitim damam priporoča

klobuke

le najfinejšega okusa

Ida Škof-Vanek

239 Pod Frančo.

Salni klobuki vedno pripravljeni. Tako tudi venci o trakov in razne cvetlice. Doma izdelovljene.

MATEJ OBLAK

Velika zaloga domačih in tujarskih čevljev

Ljubljana
Kongresni trg 6

Palaca mestne hran Inice.

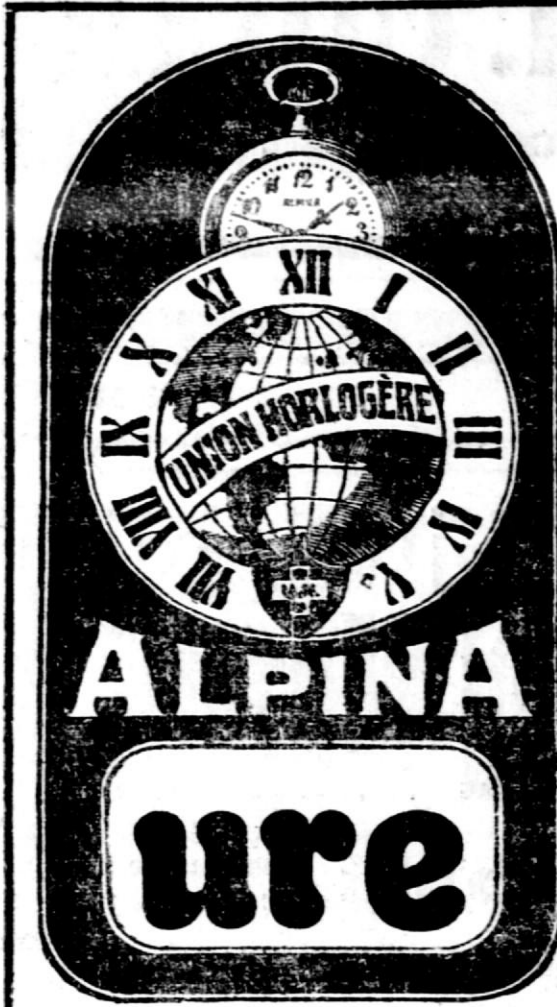
Modni salon

M. SEDEJ-STRNAD

priporoča cenjenim damam

klobuke le najfinejšee izvršbe. —
: Žalni klobuki vedno v zalogi. :

Prešernova ulica.

Priznana največja, resnično domača, že 25 let obstoječa eksportna tvrdka.

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, Prešernova ul. 1

samo nasproti Frančiškanske cerkve je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »UNION« v Genovi in Bielu

on torej lahko po originalno tvorniških cenah :
garantirano zanesljive, v vseh legah in temperaturah po njegovem astronomičnem :
regulatorju regulirane, svetovno znane :

Alpiña ure

z matematično preciznim kolesjem — v zlatu, tula, srebru, niklju in jeklu :

prodaja.

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo. Ceniki zastoj in poštne prosti.

Zelo ceno!

Priporoča se

M. Kristofič-Bučar

Stari trg št. 28, Ljubljana, nasproti Kalaznika.

Zadnja moda

BLUZE zgornja **KRILA** spodnja

FINE KOSTIME — NOČNE HALJE

na novo vpeljane, krasne

: POMLADANSKE PLAŠČE in PELERINE :

v vsakem blagu, barvi in fazoni, tudi po meri.

Najfinejše in kompletne

OBLEKICE — PLAŠČKI — PELERINCE

in krstna oprava.

Perilo, predpasniki, moderci, otroški klobuki, kapice

in vsako drugo modno in drobno blago iz solidnih tovarn

po najnižji ceni.

Na ogled pošilja tudi po pošti.

Zelo ceno!

Zaloznik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Klobuke cilindre in čepice

v najnovejših fazonah in v veliki izbiri

priporoča

IVAN SOKLIČ.

244

Pod Tranco št. 2. Postaja električne železnice.

Oljnate barve priznane najboljše	Fasadne barve edino stanovitne proti vremenskim vplivom
Kranjski firnež in laneno olje	Lake angloške in lastnega izdelka
Steklarski in mizarski klej	Čopiče za vsako obrt
Prašno olje za podo	Karbolinej in gips
Olje in mazilo za stroje	Barve in potrebščine za umetnike, slikarje, kiparje itd.

priporoča

Adolf Hauptmann

prva kranjska tovarna za oljnate barve, firneže, lake in steklarski klej.

Zahtevajte cenike!

Zahtevajte cenike!

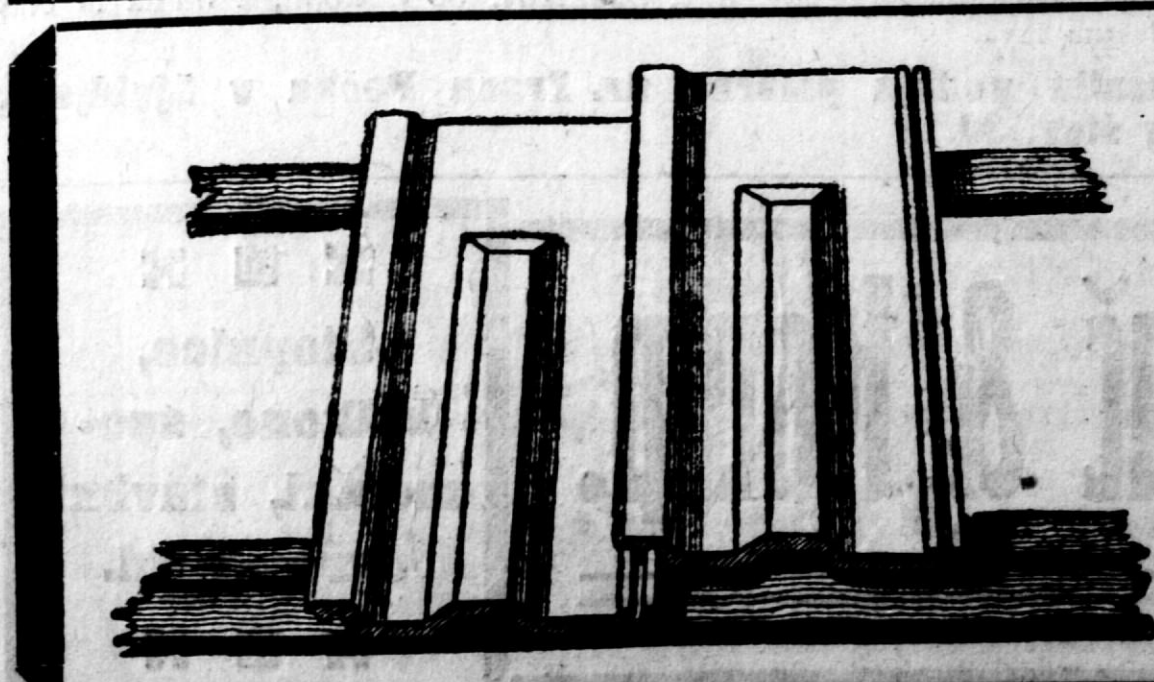
Član dunajskih in berlinskih prevoznikov poštstva. — Sprejema vse v spedicijo spadajoče prevoznine iz vseh in v vse kraje, po najnižjih tarifih. — Prevažna poštstva v novih, patentovanih poštstvenih vozeh na vse kraje, tudi v inozemstvo.

Spedicijsko podjetje
Bavarski dvor.
Ustanovljeno leta 1908.

JOS. ŠKERLJ v Ljubljani

Spedicijsko podjetje
Bavarski dvor.
Ustanovljeno leta 1908

Sprejema na zalogo razno blago, poštstvo itd. Krasna, suha in čista skladišča so na razpolago. — Nabiralni promet Dunaj Ljubljana in obratno zastopan v vseh večjih mestih. — Moj zastopnik na Dunaju je **Karl Lawl**, spediter, Dunaj I. Schulhof 6.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino patent. dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s počevno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. — Spretni zastopniki so iščejo.